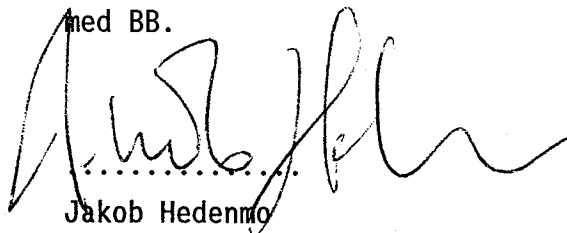

På bifogade utskrift av stenogram har målsäganden Lisbeth Palme gjort ändringar på sidorna 3, 4, 14, 18, 24, 41, 49, 52, 102 och 117. Vidare har hovrättspresidenten Birgitta Blom gjort ändringar på sidorna 1, 3, 93, 94, 98, 100, 101 och 102 vilka påförts bifogade utskrift. De ändringar som gjorts av Birgitta Blom har markerats med BB.

.....
Jakob Hedenroth

Ändringar på riddarna
3, 4, 14, 18, 24, 41, 49, 52, 102 och 117.

26 sept. 1989, Lisbeth Palme

Målsägandeförhör med fru Lisbeth Palme hållet vid
Svea hovrätt den 18 september 1989

(Förhandlingarna påbörjas kl. 09.30.)

(Förhöret inleds kl. 09.33.)

Arne Liljeros:

Innan vi börjar här hemställer jag att hovrätten omprövar sitt tidigare beslut om att Christer Pettersson inte skulle få vara närvarande under Lisbeth Palmes förhör. Innan dess ber jag att få ställa några frågor till Lisbeth Palme just angående den frågan. Jag har liksom inte haft tillfälle förut att argumentera i den här frågan. Därför skulle jag vilja göra det.

Birgitta Blom:

~~Det är väldigt~~ övervägt från vår sida som advokaten förstår. Det är också så ~~att~~ advokaten vet att domstolen brukar ställa sig positiv till framställningar från målsägande och vittnen.

Arne Liljeros:

Jag vet det.

+ Beslutet
är uoga
& som
+ arua
/ va
o sådana / BB

Birgitta Blom:

Så småningom skall ju Christer Pettersson få komma in.

Arne Liljeros:

Det här är ju ett mycket speciellt mål. Får jag ändå ställa någon till fru Lisbeth Palme?

Birgitta Blom:

Var så god.

Arne Liljeros:

Fru Palme, ni har tidigare motsatt er att Christer Pettersson skulle få vara närvarande när ni hördes. Jag ber er motivera.

Lisbeth Palme:

Det är redan motiverat.

Arne Liljeros:

Kan ni inte göra det en gång till?

Lisbeth Palme:

Jag tycker att det tar upp mycket tid. Jag är fast besluten.

Arne Liljeros:

Nu vet Christer Pettersson era uppgifter i tingsrätten. Inga vittnen i tidigare mål har begärt att Christer Pettersson inte skulle få vara närvarande. Jag vädjar till er att pröva om det här.

Lisbeth Palme:

Jag har provat den här frågan noga inför mig själv och jag står fast vid det.

Birgitta Blom:

Hovrättens inställning är oförändrad.

(Vänder sig till Lisbeth Palme.)

Får jag då fråga dig om du har några speciella synpunkter på vem som skall hålla det inledande förhöret, om jag gör det eller åklagaren?

Lisbeth Palme:

Jag har inga synpunkter. Det väljer ni själv. *ja*

Birgitta Blom:

Ja, då överlämnar jag ordet till åklagarna. *ja*

Anders Helin:

Skulle du vilja berätta litet grand först hur det kom sig att du och Olof gick på bio den här kvällen och varför det blev just Grand.

Lisbeth Palme:

Ja, vi försökte komma iväg på bio. Eftersom det sällan gick att genomföra blev beslutet ganska sent. Det var mycket sent på kvällen som det över huvud taget blev beslutat vilken bio. Vi hade ett par alternativ som vi hade funderat på.

Anders Helin:

Kommer du ihåg hur det gick till att det blev just Grand?

*p skall
ra / BB*

Lisbeth Palme:

Vi hade funderat på "Mitt liv som hund" och alternativt filmen om Bröderna Mozart. Vi bestämde oss för "Bröderna Mozart" därför att vår ene son skulle gå på den filmen. Men det var inte säkert att vi skulle komma.

Birgitta Blom:

Det är litet svårt att höra. Skulle du kunna försöka tala litet högre.

Anders Helin:

Har du någon uppfattning om hur sent på kvällen ni tog beslutet att gå på Grand?

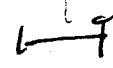
Lisbeth Palme:

Det är svårt att säga. Vi kom inte iväg förrän vid halvniotiden. Vi hade inte beställt biljetter utan stod i biljettkön sent. Det var väldigt sent, i varje fall efter middagstid, kan man säga.

Anders Helin:

Var det någon mer som visste att ni skulle gå på Grand?

Lisbeth Palme:

Vi talade alldeles innan ... ^{Olof} och talade med Sven
Aspling så sent som ungefär vid halv nio.

Anders Helin:

Har du någon uppfattning ...

Lisbeth Palme:

Jag vet inte om han sade vilken film vi skulle gå

på.

Anders Helin:

Det har sagts tidigare att han fick besluta om att ni skulle gå på bio och därför måste avsluta samtalet. Tror du inte att han fick höra att det var just Grand?

Lisbeth Palme:

Det är möjligt, det vet jag faktiskt inte. Det var inte det samtalet handlade om i varje fall.

Anders Helin:

Ni gav er iväg vid halvniotiden ungefär tror jag mig veta. Sedan? Kan du berätta hur ni tog er ner till biografen?

Lisbeth Palme:

Vi tog tunnelbanan till biografen. Jag tror kanske att vi tog Yxsmedsgränd ned och sedan tror jag eventuellt Kåkbrinken mellan Stora Nygatan och Lilla Nygatan ner till tunnelbanan.

Anders Helin:

Jaha.

Lisbeth Palme:

Och så tog vi tunnelbanan och åkte till Handels-
högskolan, Rådmansgatan heter stationen.

Anders Helin:

Stationen heter Rådmansgatan, ja. Lade ni märke till något speciellt under promenaden till tunnelbanan?

Birgitta Blom:

Även åklagaren bör höja sin röst litet grand.

Anders Helin:

Jag skall försöka.

Lisbeth Palme:

Egentligen inte på vägen ner till tunnelbanan.
Medresenärer tittade ju alltid på Olof.

Anders Helin:

Ja, det förstår jag.

Lisbeth Palme:

Och det gjorde de den här gången också. Det var så vanligt förekommande att det egentligen inte förvånade.

Anders Helin:

Om jag frågar så här: Hade du någon känsla då av att någon kan ha följt efter er och varit särskilt intresserad?

Lisbeth Palme:

Jag hade inte någon känsla av det.

Anders Helin:

Och inte på tunnelbanan heller?

Lisbeth Palme:

Nej.

Anders Helin:

Biten Rådmansgatan fram till Grand, kan någon ha

följt efter?

Lisbeth Palme:

Det kan jag inte påminna mig om. Vi hade litet bråttom eftersom vi var sent ute. Vi rörde oss snabbt till biografen.

Anders Helin:

Inget speciellt som du har lagt märke till på något sätt?

Lisbeth Palme:

Nej.

Anders Helin:

Sedan köpte ni två biljetter. Sonen Märten hade redan biljetter. Hände något speciellt under föreställningen, före eller efter?

Lisbeth Palme:

Nej, vi talade med några bekanta både i kön och vid föreställningen, två olika bekanta som satt bakom oss. Det var inte något som jag lade märke till särskilt. Vi dröjde oss kvar kanske litet längre i salongen och gick ganska sent ut, tror jag mig kunna säga.

Anders Helin:

De andra besökarna fick gå före?

Lisbeth Palme:

Jag tror att det var så, ja.

Anders Helin:

Efter föreställningen, vad gjorde ni då?

Lisbeth Palme:

Vi stannade litet till höger när man kom ut från biografen och samtalande med sonen och hans flickvän om vi skulle göra någonting efteråt.

Anders Helin:

Ja, kommer du ihåg hur diskussionen gick?

Lisbeth Palme:

Ja, det var om vi skulle dricka te eller så. Vi klev några steg framåt och sedan beslöt vi oss för att vi skulle gå var och en till sitt håll. Vi diskuterade hur vi skulle gå hem, bl. a. att vi skulle gå hem.

Anders Helin:

Det faktum att ni promenerar i stället för att ta tunnelbanan, när bestämdes det?

Lisbeth Palme:

Vi funderade på att ta taxi också, men det fanns ingen.

Anders Helin:

Men beslutet att promenera hem togs efter biografen, när ni stod utanför?

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Hur kom ni att gå sedan på Sveavägen?

Lisbeth Palme:

Vi gick på samma sida som biografen fram till Adolf Fredriks kyrkogata. Vi sneddade vid den upp till halva gatan och sedan gick vi liksom där till övergångsstället resten av gatan och fram till en klänningsaffär och tittade hastigt - mycket kort, 10-15 sekunder.

Anders Helin:

Hur gick ni? Bredvid varandra?

Lisbeth Palme:

Ja, men inte när vi tittade i klänningsaffären.

Anders Helin:

Men fram till dess?

Lisbeth Palme:

Ja, och sedan gick vi bredvid varandra.

Ander Helin:

På vilken sida om Olof?

Lisbeth Palme:

På yttersidan, arm i arm.

Anders Helin:

På hans vänstra sida fram till Adolf Fredriks kyrkogata?

Lisbeth Palme:

Nej.

Anders Helin:

På yttersidan tyckte jag att du sade.

Lisbeth Palme:

Ja, på hans.

Birgitta Blom:

Närmast gatan?

Lisbeth Palme:

Ja, närmast gatan. Det måste vara på höger sida.

Anders Helin:

Jag tänkte, innan ni korsar Sveavägen.

Lisbeth Palme:

Jag tror att jag gick på yttersidan, gatsidan, så att säga. Men på hans högra sida hela tiden. Jag kan inte definitivt säga det. Men jag vet att det gällde när jag kom på andra sidan. Jag kan inte säga att det var så på den första biten.

Anders Helin:

Nehej. Du tittade en stund i affären och sedan började ni gå vidare igen.

Lisbeth Palme:

Jag vill påminna att det var mycket kort som vi stannade vid affären.

Anders Helin:

Jaha. Hade du fram till dess, tills ni kom fram till affären, lagt märke till om någon följde efter då?

Lisbeth Palme:

Nej, jag hade inte gjort det.

Anders Helin:

När ni fyra står och pratar till höger om Grand, ser du då om någon annan person är i närheten?

Lisbeth Palme:

Jag hade en vag känsla av att någon stod snett bakom. Men eftersom jag inte brukade titta runt för mycket, för det var alltid folk som tittade på Olof, gjorde jag inte det. Men vi klev en bit framåt. Det var inte särskilt roligt om andra hörde våra samtal.

Anders Helin:

Du har någonstans en känsla av att någon har uppehållit sig där?

Lisbeth Palme:

Ja, men jag iakttog inte personen i ansiktet eller så.

Anders Helin:

Ja, sedan promenaden Sveavägen på andra sidan.

Lisbeth Palme:

Jag uppfattade nog att det snarare var en man än en kvinna i alla fall.

Anders Helin:

Hur kom sedan promenaden att gå? Du gick på Olofs högra sida. Kan du berätta vad som händer?

Lisbeth Palme:

Vi kom fram i höjd med färgaffären och där hörde jag skott ... och vände mig med ett ryck ... mot Olof. Jag tror att jag faktiskt vänder mig nästan i 90 graders vinkel och med ett mycket snabbt ryck, samtidigt som jag inte förstod att det var riktiga skott utan jag trodde att det var någon sorts smällare, så jag säger någonting om att smällarna som barn har är skrämmande eller någonting sådant. Men i och med att jag vänder mig om, och allt detta går mycket fort, blir jag skjuten över ryggen. Och samtidigt ser jag ju att Olof redan är skjuten, och han kan inte svara mig.

Anders Helin:

Mm. Sedan då?

Lisbeth Palme:

Det är väldigt kort tidsrymd allt detta händer på och jag fattar ett beslut, ett medvetet beslut att söka hjälp. Jag vet inte då hur skadad jag själv är. Det är svårt att veta sådant, men jag tittar mig då omkring och får då omedelbart syn på en person som står i hörnet av Dekorima, eller under där, vid färgaffären, vid det avfasade hörnet, och som jag uppfattade orörligt stirrar. Eftersom jag söker hjälp tittar jag mycket noggrant på den här personen. Men jag ser omedelbart att jag får ingen hjälp och intuitivt tror jag att jag drar vissa slutsatser.

Men jag fortsätter blicken bakåt eftersom jag inte får någon hjälp. Där kommer en person längre bort. Men där är ju sämre belysning och den här personen verkar liksom smalare och tunnare, längre, och rör sig framåt. Men när jag tittar vädjande rör han huvudet i sidled som jag uppfattar som ett avvisande av att på något sätt hjälpa till eller så. Den personen ser jag inte mera sedan. Men han är ju längre bort och svårare att se tydligt. Men den första personen ser jag tydligt i ansiktet eftersom han står kvar och stirrar.

Anders Helin:

Jaha, vad händer sedan då? Vad minns du?

Lisbeth Palme:

Jag tror att jag ropar på hjälp på något sätt. Sedan kommer flera personer. Men när jag tittar tillbaka ser jag den här personen som jag uppfattar har stått och stirrat på mig röra sig med några steg. Jag ser ett par steg som på något sätt är studsande, med uppdragna axlar och någon sorts ojämnhet som inger ett spänstigt intryck på något sätt. Men det är bara ett fragment av ... så det kan jag säga att det är bara två till två och ett halvt steg jag ser. Sedan tittar jag mig runt, när de börjar samlas - hur många kan jag inte säga. Men när jag ser in i gränden vid ett annat, senare tillfälle - allting sker ju mycket snabbt, det är svårt att ha en tidsuppfattning - står en person med ryggen mot baracken som då fanns inne i gränden ... och står med ryggen mot, vänder huvudet ... stirrande tillbaka mot den plats där jag står, eller sitter på knä eller så.

Anders Helin:

Mm.

Lisbeth Palme:

Jag får då en uppfattning att det är samma person. Men det är på längre avstånd. Mörkret ligger ganska djupt där inne. Genom att jag såg ansiktet så tydligt första gången får jag ett intryck av att det är samma.

Anders Helin:

Den här personen vi nu talar om, han som står vid färgaffären, kan du säga något om hans utseende, klädsel, kroppsstorlek och sådana där saker?

Lisbeth Palme:

Jag har bedömt det då som att han är i 40-års-åldern och omkring 180 cm lång, förhållandevis mörk - cendré eller mörkare - med en mörk jacka som jag uppfattade ungefär som att den gick kanske 3 dm ned från midjan, kanske litet mera, 3-4 dm. Alltså ingen midjejacka, blå, marinaktig färg så där. Och ansiktet gav ett rakt intryck, rektangulärt, med sidorna på kinderna markanta och hakan framskjuten.

Så uppfattade jag som ett ljust, väldigt rakt på något sätt parti under näsan, men ändå vitt.

VIKT

Ansiktet gav ett vitt intryck, kanske beroende på att hakan var så framskjuten eller på grund av att överläppens utseende var som den var. Det är svårt att säga vad det var som gav det intrycket. Men det var ett sådant intryck jag fick.

Anders Helin:

Mm.

Lisbeth Palme:

Det var som raka delar i ansiktet, tvärgående linjer.

Anders Helin:

Minns du om han hade något på huvudet eller inte?

Lisbeth Palme:

Jag har inte varit så säker på det. Det kan ha varit så. Men det kan också ha varit mörkt hår. Det gav ett mörkt intryck i alla fall.

Anders Helin:

Ser du om han håller någonting i händerna?

Lisbeth Palme:

Nej, jag ser inte det. Ljuset föll ju också på ett speciellt sätt. Jag tror att man kan säga att främre delen såg mörkare ut genom att det skuggades ... ljuset som föll bakifrån. Jag såg inte någonting sådant.

Anders Helin:

När du ser mannen andra gången har han tydligen förflyttat sig en bit från färgaffären till motsatta sidan av Tunnelgatan.

Lisbeth Palme:

Ja, det kan vara bredden på gatan ungefär som han förflyttat sig.

Förhör med fru Lisbeth Palme

Anders Helin:

Och då ser du några steg som han tar. Är du säker på att det är samma person?

Lisbeth Palme:

Ja, det fanns ju ingen annan person.

Arne Liljeros:

Förlåt, nu hörde inte jag.

Anders Helin:

Det fanns ingen annan person där.

Lisbeth Palme:

Men det började komma. Därifrån blir det ju mera folk. När han står inne i gränden tror jag att det finns folk på platsen. Men det kan jag inte riktigt reda ut.

Anders Helin:

Allt det här går väldigt fort?

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Sedan skall jag hoppa fram till den 14 december förra året.

Birgitta Blom:

Åklagaren måste tala litet högre.

Anders Helin:

Förlåt?

Birgitta Blom:
Tala litet högre!

Anders Helin:
Jag trodde mikrofonerna var på.

Birgitta Blom:
Ja, men det är ändå ganska lågt tonläge.

Anders Helin:
Den 14 december förra året får du se en videofilm med en grupp av tolv personer. Kan du redogöra litet grand för hur det går till och vad som händer vid det tillfället?

Lisbeth Palme:
Ja, med avseende bara på videokonfrontationen eller förutsättningarna för den?

Anders Helin:
Förutsättningarna och vad du visste när du gick till konfrontationen etc.

Lisbeth Palme:
Det var ju på det sättet att jag hade mycket svårt att tänka mig att genomföra konfrontationen på ett annat sätt än via den här typen, med min erfarenhet av tidigare konfrontationer som var så dåliga och ...

Birgitta Blom:
Du kanske kan berätta om de erfarenheterna.

Lisbeth Palme:

Ja.

Ja, den första konfrontationen så fördes jag via polishuset via många korridorer och rum, och det kom ut en mängd folk hit och dit i olika rum. Eftersom allting redan tidigare sändes ut till massmedia av olika förundersökningshandlingar gav det mig en väldigt obehaglig känsla av att allting kunde spridas ut - och det gjordes ju också sedan, förstås.

När man kom fram till konfrontationsrummet var det ... dök det upp personer som jag inte var informerad om. Mikrofoner och försvarsadvokaterⁿ som pratade oavbrutet. Det var oerhört störande och rörigt och obehagligt. Eftersom jag bestämt mig mycket tidigt för att försöka att på alla sätt medverka efter min förmåga i den här utredningen var det väldigt arbetsamt, eftersom jag vet då vilket ansvar det är att peka ut en person för detta brott. Det finns en fruktansvärt stark upplevelse från min sida att göra det så riktigt som det bara är möjligt ... och med en sådan rörighet skadade det ju koncentrationen. Den värnade, försökte jag värna om, men det var mycket svårt i det första fallet. ⁿ HV

Sedan uppstod en ny konfrontation. Då hade man försökt att räta upp det litet grand, så att jag inte behövde gå igenom hela polishuset med alla som öppnade dörrar och sprang ut och in. Det gick litet bättre, men det var ändå inte tillfredsställande.

Eftersom jag är psykolog och van vid perceptions-psykologiska studier såg jag hur dåligt och antikt det är konstruerat, faktiskt. Sedan har det gått flera år med mycket skrivelser. Man har sålt ut mycket av förundersökningsmaterialet, för att inte säga så gott som allt, i olika instanser. Jag visste att jag måste värna min vittnesbild så gott jag kunde, och visste jag också att det måste vara förhållanden som gjorde det så litet störande som det bara var möjligt.

Och när det togs upp att det nu skulle vara nya konfrontationer sade jag att det skulle vara så litet människor som var möjligt, som det naturligtvis var lagligt möjligt. Jag känner naturligtvis inte alls till varken rättsordning eller praxis. Det måste jag bli upplyst om. Då förstod jag att det var möjligt och så genomfördes den här videoinspelade konfrontationen, och då var två åklagare med.

Jag bad dem sätta sig bakom mig för att jag skulle kunna koncentrera mig helt och hållet på videoinspelningen. Jag bestämde för mig själv att inte kommentera det förrän efteråt. Jag var då inte alls på något sätt inställd på att det här skulle vara en person som jag skulle känna igen. Jag hade då sett säkert över 600 fotografier av olika personer som skulle kunna vara inblandade eller som kunde vara av intresse.

Jag kunde se framför mig en räkka av sådana här konfrontationer av olika slag. Därför ville jag koncentrera mig väldigt.

Anders Helin:

Det här är ...

Lisbeth Palme:

Men då blev jag också oerhört berörd av det jag såg.

Anders Helin:

Det här ägde rum på riksåklagarkansliet på Storkyrkobrinken vid 18-tiden på eftermiddagen, har vi fått höra tidigare här. Kan du berätta mer för domstolen vad det var du fick se?

Lisbeth Palme:

Det var ett antal personer som jag tror har utvalts för att se ganska lika ut varandra. De har vissa drag som stämde överens med varandra. Men jag såg genast att det var en person som jag kände igen.

Anders Helin:

Jaha. Det var nummer 8 tror vi oss veta som du kände igen.

Lisbeth Palme:

Mm.

Anders Helin:

Och det gjorde du genast?

Lisbeth Palme:

Ja, jag såg det genast och det var väldigt obehagligt och svårt.

Anders Helin:

Kommenterade du, som du minns, det du fick se när du satt där?

Lisbeth Palme:

Jag tror inte jag kommenterade det förrän hela videon var visad.

Anders Helin:

Nehej, och det tar ju ett tag ...

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

... att visa tejp. Men du menar att du hade ingen kommentar som du minns i dag förrän det hela var slut.

Lisbeth Palme:

Nej, jag tror inte det.

Anders Helin:

Som du minns det.

Lisbeth Palme:

Jag hade bestämt mig för att inte kommentera förrän den var visad.

Anders Helin:

Ja.

Lisbeth Palme:

Att inte kommentera under själva visningen.

Förhör med fru Lisbeth Palme

Anders Helin:

Den person som du reagerade för och kände igen, nummer 8, var det den man du sett utanför färgaffären på kvällen?

Lisbeth Palme:

Det var densamme, ja.

Anders Helin:

Det var densamme. Fick du den känslan av att det är samma person eller att det är en som är väldigt lik?

Lisbeth Palme:

Nej, jag såg att det var samma person.

Anders Helin:

Du var inte tveksam på något sätt?

Lisbeth Palme:

Nej.

Anders Helin:

Du nämnde tidigare att du hade sett, tror du, över 600 fotografier av olika personer.

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Jag tror mig veta att dem har du fått se under olika år.

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Under årens lopp, 1987 och kanske även 1988.

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Har du reagerat för någon bild?

Lisbeth Palme:

Jag har sett drag som jag har försökt plocka ihop.
Men det finns drag hos olika personer som ... men
jag har inte sett någon som jag uppfattade då.

Anders Helin:

Inte någon som du har känt igen?

Lisbeth Palme:

Inte som densamme.

Anders Helin:

Sedan fick du se, vill jag minnas, den här
videofilmen en gång till i januari.

Lisbeth Palme:

Ja, jag begärde att få se videofilmen en gång till
därför att jag tyckte att det här var fruktansvärt
ansträngande, att jag så säkert hade känt igen den
här personen.

Anders Helin:

Mm. Och skälet till att du ville se den en gång till?

Lisbeth Palme:

Jag tyckte att det var ett ansvar att göra det.

Anders Helin:

Var det för att korrigera en eventuell missuppfattning?

Lisbeth Palme:

Jag ville verkligen se att det överensstämde så entydigt.

Anders Helin:

Hur gick det till då? Kan du berätta för domstolen om det?

Lisbeth Palme:

Jag begärde bara att få se vederbörande därför att jag hade inget intresse av att se de andra. Jag ansåg inte att de andra stämde överens ~~eller~~ hade några drag. De var ju också utvalda för det. Det är ansiktet som jag mest lägger märke till. Jag har inte sedermera sett vederbörande bakifrån springande på ett speciellt sätt som jag då uppfattade. Kroppshållningen var väldigt speciell, i alla fall så pass att jag lade märke till det.

men
H

Anders Helin:

Vid andra tillfället, skedde det under samma villkor som den 14 december?

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Samma plats? Samma personer närvarande?

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Var det av samma skäl som du inte ville att några andra skulle vara med?

Lisbeth Palme:

Ja. Det har läckt ut alldeles för mycket uppgifter. Jag såg det som väsentligt ... det kom att läcka ut sedan mellan tingsrätten och hovrätten också.

Anders Helin:

Sedan har du fått se den här personen, nummer 8, i naturligt tillstånd, så att säga, vid tingsrättsförhandlingen här - förra gången menar jag.

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:

Är han den person som du såg på Tunnelgatan här på kvällen?

Lisbeth Palme:

Vid den senaste konfrontationen, vid tingsrätten, blev det ju en än starkare upplevelse av att det var vederbörande. Det kan bero också på att det

har ... på att vederbörande har suttit fängslad eller vad det heter.

Anders Helin:
Häktad, ja.

Lisbeth Palme:
Häktad ... och utseendet överensstämde ännu mer vid just det tillfället. Jag upplevde att det var samma person vid första konfrontationen som var i videon. Men här blev det än tydligare också. Jag ringde upp åklagarna efteråt, en av åklagarna, och delgav det.

Anders Helin:
Om jag i stället frågar så här: Tycker du att den här personen som vi vet heter Christer Pettersson har förändrat sig på något sätt sedan den 28 februari 1986?

Lisbeth Palme:
Ja, när det gäller den första videokonfrontationen var det tydligt att han såg alkoholiserad ut.

Anders Helin:
Mm.

Lisbeth Palme:
Det har jag ju också nämnt.

Anders Helin:
Ja, det finns en notering om det. Men om du jämför minnesbilden du har av honom från, så att säga, tingsrättens förhandling och den minnesbild du har

från den 28 februari 1986, tycker du att det är några förändringar då?

Lisbeth Palme:

Mustaschen har jag inte något minne av. Jag talade ju om en påfallande vit yta. Det kan bero på belysning och andra saker ... det kan jag inte säga. Det var en påfallande rak och vit yta. Han hade ett ganska långt parti där.

Anders Helin:

Mm.

Lisbeth Palme:

Jag vill påtala att det var en påfallande stark upplevelse att åter se vederbörande.

Anders Helin:

Du är övertygad om att det är samma person?

Lisbeth Palme:

Ja, bilderna föll samman.

Anders Helin:

Någon har beskrivit det som att polletten föll ned.

Lisbeth Palme:

Det var mera bilder som föll samman för mig. Mitt minne är väldigt bildpräglat.

Anders Helin:

Har du gott minne för personer, för utseende?

Lisbeth Palme:

Det kan nog anses vara relativt gott. Det är ett bildsinne jag har.

Anders Helin:

Mm. När du ser den här mannen som står, jag talar om mordkvällen, utanför färgaffären, på vilket avstånd tror du att ni kan vara från varandra då?

Lisbeth Palme:

Jag vet att jag överskattat avståndet när jag berättade först. Men det kan man ju lätt mäta upp på trottoaren. Jag har kunnat ange precis, på en meter när, var han har stått. Och var vi var vet ju alla också, så det avståndet var inte stort.

Anders Helin:

Mm. Kan du göra någon jämförelse här i salen - avståndet mellan oss två eller fram till rätten?

Lisbeth Palme:

Kanske snarare mellan oss. Jag vet inte.

Anders Helin:

Ja, tack. Jag tror att jag stannar där tills vidare.

Birgitta Blom:

Advokat Liljeros, var så god.

Arne Liljeros:

Jag vet inte om det finns anledning att kontrollera att ljudanläggningen fungerar.

Birgitta Blom:

Det kan vi göra. Vi har gjort det innan sessionen, innan parterna kom in. Men det kan vi göra igen.

Arne Liljeros:

Så att det inte inträffar samma.

Birgitta Blom:

Det fungerar.

Arne Liljeros:

Tack.

Jo, fru Palme, hände det att ni och er man gick på bio ibland?

Lisbeth Palme:

Sällan.

Arne Liljeros:

Men det hände tydligen.

Lisbeth Palme:

Ja, det har hänt.

Arne Liljeros:

När var det dessförinnan som ni besökte en bio?

Lisbeth Palme:

Det kan jag inte säga riktigt. Det brukar hända några gånger om året, ibland kanske bara någon gång.

Arne Liljeros:

Hade ni mellan er och Olof Palme diskuterat
veckorna innan att ni skulle gå på bio?

Lisbeth Palme:

Nej, så pratade vi aldrig. Det gick aldrig att
prata så.

Arne Liljeros:

Hade ni tankar i förväg på att se just filmen
"Bröderna Mozart", lång tid i förväg?

Lisbeth Palme:

Vi hade nog talat om litet olika filmer. Men vi
beslöt oss väldigt sent.

Arne Liljeros:

Jag tänker på veckorna innan, eventuellt med
Mårten om att se just den här filmen.

Lisbeth Palme:

Det kan jag inte säga att det har hänt. Ungdomar
berättar ofta om filmer de ser. Jag kan inte
utesluta att vi har talat om någon film, det vet
jag inte.

Arne Liljeros:

Vid den här bion eller före den 28 februari, hade
fru Palme gjort några iakttagelser av några
personer på Västerlånggatan som ni misstänkte på
något sätt?

Lisbeth Palme:

Jag var väldigt uppmärksam alltid på det som rörde

sig omkring bostaden.

Arne Liljeros:

Ja.

Lisbeth Palme:

Ibland hände det att jag iakttog några som jag tyckte såg litet egendomliga ut. Men det rör sig väldigt mycket folk på den gatan.

Arne Liljeros:

De här personerna, som ni tyckte såg egendomliga ut, kan ni beskriva dem och när ungefär gjorde ni iakttagelserna?

Lisbeth Palme:

Jag har inte riktigt kunnat datera utan hänför det till någon vecka eller så, men det kan vara plus eller minus, som jag iakttog två män - en längre, en kortare. En verkade påfallande storväxt och ljusare och en kortare mörk, mörkare i varje fall.

Arne Liljeros:

Hur var det med klädseln på de här personerna som ni såg på Västerlånggatan?

Lisbeth Palme:

Jag har uppfattat att en var klädd i mörkare blått, den kortare av dem, och den längre i beige eller vinrött eller något sådant där - den färgskalan.

Arne Liljeros:

Påminde klädseln på någon av de här två männen med

den person som ni såg vid Tunnelgatan?

Lisbeth Palme:

Eventuellt kan man säga att den mindre av dem hade mörk jacka, liksom den som var på brottsplatsen.

Arne Liljeros:

Utseendemässigt, fick ni någon känsla ...?

Lisbeth Palme:

Nej, jag kunde inte se ansiktet på vederbörande på Västerlånggatan, framför allt inte på den kortare.

Arne Liljeros:

Ja, ni har vid något tillfälle i samband med polisutredningen, kanske närmast under natten på Sabbatsbergs sjukhus, sagt att ni trodde att en av männen ni sett på Västerlånggatan kunde stämma med den ni sett på Tunnelgatan.

Lisbeth Palme:

Det är så här att under utredning och frågor försöker man bidra till att säga allt som bara är möjligt. Och det gör inte ... jag menar att jag inte ... att jag har uttryckt att jag vet att det är så eller så, utan jag har sagt att man skall ha i minnet ... t. ex. Ustasja hade spelat en så stor roll ... som ett hot mot vår familj på ett tidigt skede. Det var naturligtvis inte så att jag kände att det hotet var över ...

Arne Liljeros:

Nej. Jag har en uppgift ...

Lisbeth Palme:

... och sedan att jag har sett ett par personer.
De låg kvar i mitt bakhuvud som ett orosmoment.

Arne Liljeros:

Jag har sett en uppgift om att ni trodde att
mannen som begav sig springande från mordplatsen
kunde vara en av dem ni sett på Västerlånggatan.

Lisbeth Palme:

Den kopplingen har jag inte gjort, men jag har
inte uteslutit att man skulle titta efter samband.
Det kunde vara så, men jag har inte sagt att det
är samma person.

Arne Liljeros:

Det kunde vara samma person?

Lisbeth Palme:

Ja, men det är en annan sak.

Arne Liljeros:

Sedan på natten har polisen talat, natten till den
1 mars, pratat med er om vad som hände på
Tunnelgatan.

Lisbeth Palme:

Det var inget förhör, herr Liljeros, och det har
vi talat om tidigare.

Arne Liljeros:

Jo, jo, men jag måste ställa frågor tidigare.

Jag tänker på s. 22 i huvudprotokollet. Jag har

inte aktnumret här, men det är det grönaktiga huvudprotokollet I. Där har en kommissarie Christianson pratat med er på natten och frågat er om signalement och då står det: "stor, kraftig, mörkhårig iklädd midje- eller 3/4-lång blå eller mörkblå täckjacka". Här finns ingen beskrivning av ansiktet. Hur kan det komma sig?

Lisbeth Palme:

Det vet jag inte ... förmodligen ... det har ju inte varit något förhör.

Arne Liljeros:

Det har varit ett samtal med er?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Ni har uppenbarligen inte sagt något om stirrande blick eller ansikte.

Lisbeth Palme:

Det var inget längre samtal. Det var ett förbipasserande i en korridor. Det var inget förhör.

Arne Liljeros:

Ett samtal var det i varje fall.

Lisbeth Palme:

Jag försökte säga att de skulle titta på de här sakerna och inte glömma bort de här frågorna. Men det var alltså inte ens så att vi satt ner och

talade.

Arne Liljeros:

Nehej, men nästa dag, den 1 mars kl. 15.35, sker ett samtal med er i bostaden. Det är kriminalkommissarierna Hans Reneborg och Christer Sjöblom som talar med er - s. 24 i huvudprotokollet. Vilka var närvarande utöver de här kriminalarna vid det här tillfället? Kommer ni ihåg det?

Lisbeth Palme:

Det var nog min ene son och statssekreteraren.

Arne Liljeros:

Mm. Det står antecknat att sonen Mårten var närvarande och statssekreteraren Ulf Dahlsten. Hur var det, tillät ni bandspelare vid det tillfället?

Lisbeth Palme:

Nej, jag har aldrig ... jag kan säga det från början så att det blir entydigt. Jag har inte vid något tillfälle velat ha bandspelare.

Arne Liljeros:

Det här var ju första tillfället ni hördes mera ordentligt så att säga. Varför var ni så rädd för bandspelare då?

Lisbeth Palme:

Jag förutsåg hur man skulle kunna använda bandspelare.

Arne Liljeros:

Vid förhöret talar ni om smällare. Var kom de ifrån enligt er uppfattning?

Lisbeth Palme:

Det ekade bakom oss.

Arne Liljeros:

Ni sade vid det tillfället att ni fick intrycket att det var smällare som ungdomar leker med.

Lisbeth Palme:

Ja, för mig, jag är helt obekant med hur sådana här saker låter, för mig lät det då ... jag blev väldigt skrämmd, för det lät ju naturligtvis mer än vanliga smällare brukar. Men de har ju olika karaktär också.

Arne Liljeros:

Uppfattade ni inget starkare ljud vid tillfället.

Lisbeth Palme:

Ja. Men smällare kan ju låta oerhört olika, så är det ju.

Arne Liljeros:

Var trodde ni att de här smällarna kom ifrån?

Lisbeth Palme:

Bakifrån, som jag nämnde nyss.

Arne Liljeros:

Mm. I närheten av er eller längre bort?

Lisbeth Palme:

Jag vände mig ju oerhört snabbt om. Det här rörde sig om två sekunder som jag har haft någon tanke på varifrån de kommer. Sedan ser jag hur det är ... det ser jag omedelbart. Jag har vänt mig om. Det rör sig om någon sekund. Jag är mycket reaktionssnabb, det är så.

Arne Liljeros:

Såg ni den här personen i ansiktet? När ni berättade för polisen den 1 mars, kommer ni ihåg att ni nämnde att ni såg personen i ansiktet?

Lisbeth Palme:

Nej. Men jag gjorde det.

Arne Liljeros:

Nej. Men ni sade tidigare inget om det?

Lisbeth Palme:

Herr Liljeros frågar två saker på en gång. Jag såg personen i ansiktet. Det är möjligt att det inte framgår. Men det beror också på förhørsledningen vad som kommer fram.

Arne Liljeros:

Ni sade vid tingsrätten att ni inte hade förtroende för de här kriminalinspektörerna?

Lisbeth Palme:

Nej. De ingav mig inget stort förtroende. Det har visat sig senare också att uppgifterna läckt ut tidigare.

Arne Liljeros:

Reneborg och Sjöblom är synnerligen vederhäftiga förhørsledare. Det kan jag försäkra er.

Lisbeth Palme:

Jag kände inte något ... jag tror att jag i den situation jag var behövde känna ett starkt förtroende för att kunna tala om så svåra saker.

Arne Liljeros:

På s. 25, en bit nedanför mitten, står antecknat: "40-årsåldern, ca 180 cm lång och med 'kompakt' kropp med kort hals. Han var mörk men inte på ett direkt sydländskt sätt utan håret var mer brunaktigt." Var håret brunt, mörkt?

Lisbeth Palme:

Jag uppfattade det som mörkt, alltså inte en ljushårig person. Jag har sagt att jag inte var säker på om han bar mössa eller inte.

Arne Liljeros:

"Han var iklädd en blå, något litet 'bullig' täckjacka som gick en bit nedanför midjan. Han hade vidare mörka, troligen grå byxor."

Lisbeth Palme:

Ja, mörka gav de ett intryck av. Men det kan ju också vara en belysningsfråga. Men det gav ett mörkt intryck.

Arne Liljeros:

Blev ni bländad när ni tittade upp mot mannen? Det var ju väldigt starkt sken.

Lisbeth Palme:

Nej. Så starkt är det inte att man blir bländad.

Arne Liljeros:

Nej, men det blir en egendomlig belysning när det är tänt på Dekorima.

Lisbeth Palme:

Det var inte på något sätt bländande i alla fall.

Arne Liljeros:

Det var det inte. Byxor, kunde ni göra en sådan iakttagelse att det var grå byxor?

Lisbeth Palme:

Jag tror nog att jag sagt att det var mörkt och gav ett mörkt intryck ... klädseln.

Arne Liljeros:

Var det jeans?

Lisbeth Palme:

Det kan jag inte säga. Jag har inte uppfattat det som jeans.

Arne Liljeros:

Ni har sagt i ett senare förhör med Hans Holmér den 25 mars 1986 i början på s. 28 och s. 29 strax ovanför mitten: "Han har mörka byxor. Det är inte jeans." Ni har tydligen sagt på det sättet.

Lisbeth Palme:

Jag vet faktiskt inte det. Det var mörka byxor som jag uppfattade det. Men det vet jag inte. Det kan

naturligtvis vara jeans. Det gav ett mörkt intryck i varje fall.

Arne Liljeros:

Jag fortsätter på s. 25, 10 rader nedifrån: "I övrigt lade fru Palme inte märke till några detaljer vare sig i utseende eller klädsel." Så har ni tydligen sagt. Här finns ingen beskrivning av ansiktet.

Lisbeth Palme:

Gör det inte det i Holmérs sammanfattning?

Arne Liljeros:

Nu talar jag om förhöret med Reneborg och Sjöblom den 1 mars på eftermiddagen.

Lisbeth Palme:

Nej. Jag vet inte.

Arne Liljeros:

Då har ni tydligen där sagt att ni inte lade märke till några detaljer vare sig utseende eller ...

Lisbeth Palme:

Herr Liljeros, jag har fram till tiden för gripandet av den som nu sitter häktad, eller vad det nu kan heta, har jag beskrivit ... och allt som jag har beskrivit fram till den tiden har ju betydelse för iakttagandet av vederbörande. Jag var naturligtvis oerhört tagen. För mig var det inte klart att den person som stod tätt intill måste vara gärningsmannen. Det är fullt klart i dag att det är på det sättet.

Arne Liljeros:

Jag uppehåller mig vid vad ni sagt vid förhöret den 1 mars. Då nämnde ni uppenbarligen inga detaljer om mannens utseende eller i övrigt.

Lisbeth Palme:

Det är möjligt att det är så, men det saknar betydelse.

Arne Liljeros:

Det är ju rätten som skall avgöra det.

Sedan fick ni ... Det framgår på s. 27, ett telefonsamtal med er den 8 mars 1986, att ni hade sett det publicerade fotot på fantombilden. Är det riktigt?

Lisbeth Palme:

ligen! Jag kan inte säga vilket datum det var ~~person~~...

Arne Liljeros:

Jag glömde en sak. Jag skall återgå ett ögonblick till förhöret den 1 mars på eftermiddagen med Reneborg och Sjöblom. Då var sonen Märten närvarande. Har ni två diskuterat vad som hände på natten?

Lisbeth Palme:

Vi försökte metodiskt undvika att diskutera våra minnesbilder. Vi hade en ambition att inte göra det.

Arne Liljeros:

Men det är rimligt att ni ändå har pratat om vad

som har hänt.

Lisbeth Palme:

Men vi insåg mycket snabbt att vi skulle försöka hålla isär skillnaden mellan våra minnesbilder.

Arne Liljeros:

Jag återgår till s. 27, det var det här telefonsamtalet den 8 mars där det talas om det publicerade fotot som uppenbarligen var fantombilden. Kommer ni ihåg vad ni gjorde för reflexion eller uttalande med anledning av fantombilden?

Lisbeth Palme:

Jag kommer inte exakt ihåg. Jag har ju talat om fantombilden, men jag kommer inte ihåg med vem jag talade. Men jag ansåg att personen var äldre, och det har jag sagt vid förhöret också att det var en äldre person än som fantombilden liksom försökte framställa.

Jag har ju talat om en person i 40-årsåldern, och sedan tyckte jag att kindsidorna var mera markerade, att det var bredare vid kindsidorna. Därför upplevde jag inte fantombilden som så lik. Det var väsentliga delar som jag tyckte var annorlunda, nämligen just kindsidorna, de uppdragna axlarna, det framskjutna hakpartiet kanske till dels men också åldern.

Arne Liljeros:

Vid det här telefonsamtalet ... "Hon uppfattade det som om mannen som sprang in på Tunnelgatan

hade något rundare och fylligare ansikte än det på fotot. Dragen i övrigt, mun och näsa, uppfattade hon som raka."

Birgitta Blom:

Det är svårt att uppfatta när advokaten läser innantill.

Arne Liljeros:

Det står antecknat på s. 27, andra stycket: "Hon uppfattade det som om mannen som sprang in på Tunnelgatan hade ett något rundare, fylligare ansikte än det på fotot."

Birgitta Blom:

Ett ögonblick, advokaten. Det låter för mycket. (Ett uttrykningsfordon tutar på gatan utanför.)

Arne Liljeros:

"Dragen i övrigt, mun och näsa, uppfattade hon som raka. Den korta halsen kan kanske förklaras med att han rörde sig med uppdragna axlar." Här har ni lämnat en viss beskrivning. Men det står ingenting antecknat om stirrande blick. Det har ni uppenbarligen inte sagt, i varje fall inte vid det här tillfället.

Lisbeth Palme:

Jag vet att vi i tingsrätten talat om att det också fanns vissa anteckningar som åklagarna fått fram, olika protokoll där det står.

Arne Liljeros:

Vid ett senare tillfälle. Jag tror att vi återkom

till det.

Birgitta Blom:

Då tror jag att vi tar en paus, av hänsyn till stenografer och andra.

(Rätten gör paus i förhandlingarna kl. 10.31.)

(Förhandlingarna återupptas kl. 10.50.)

Birgitta Blom:

Vi får kolla att det hörs där uppe.

Jaha, det hörs. Då så.

Advokat Liljeros hade några ytterligare frågor, antar jag.

Arne Liljeros:

Ja tack.

Jag återgår ett ögonblick till telefonsamtalet den 8 mars, s. 27 i bilagan, där det sägs att "Hon har även diskuterat saken med sonen Mårten Palme." Betyder inte detta att ni har pratat med varandra om den här mannens utseende, mannen på Tunnelgatan?

Lisbeth Palme:

Diskuterat vilken sak?

Arne Liljeros:

Har ni inte diskuterat med varandra om hur den här mannen såg ut?

Lisbeth Palme:

Vi har hållit isär våra vittnesbilder.

Arne Liljeros:

Här står emellertid att ni har diskuterat saken med Märten.

Lisbeth Palme:

Vilken sak avser det?

Arne Liljeros:

Det syftar tydligen i första hand på det publice-
rade fotot, fantombilden.

Lisbeth Palme:

Bilden har vi diskuterat. Märten var ju med och plockade fram en sorts beskrivning av vittnes-
bilden. Men jag upplevde aldrig att vi ... jag var
aldrig säker på att det var samma person vi disku-
terade ... hans vittnesmål .. vi höll isär. I det
läge var vi inte heller säkra på att det var
samma person. Det kunde ju vara två olika,
eftersom vi inte pratat med varandra om hur
vederbörande såg ut. Det var ju inte vår sak att
avgöra.

Arne Liljeros:

Men är det inte naturligt att ni i det här fallet
pratade om gärningsmannen?

Lisbeth Palme:

Ja, det var naturligt för oss att göra vårt absolut bästa, att göra så att det här kunde klarläggas.

Arne Liljeros:

Sedan vill jag fråga: När ni går ut från biografen vid 23-tiden stannar ni tydligen vid någon bokhandel, strax till höger när man kommer ut från biografen?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Har ni, fru Palme, sett någon man som på något sätt skulle kunna vara intressant i sammanhanget?

Lisbeth Palme:

Jag tror att jag kan ha upplevt att det stod någon snett bakom mig, men som jag aldrig vänt mig om och tittade efter, men som jag upplevt vara en person. Det kan jag i efterhand känna att jag har, eftersom vi flyttar oss för att inte någon skall höra vad vi säger när vi gör upp om vad vi skall göra. Personer som står så nära kan ju höra vad vi säger.

Arne Liljeros:

Jag frågar bl. a. därför att i förhöret med er den 29 april 1986 och den 5 och 6 maj 1986, s.36 i förundersökningen och framåt så anges på s. 33, 8-9 rader nerifrån: "Då de kom ut från biografen gick de till höger på Sveavägen. De stannade

Förhör med fru Lisbeth Palme

utanför bokhandeln och samtalade. Under samtalets gång släcktes ljuset i bokhandeln. Lisbeth Palme lade ej märke till någon person i omgivningen." Så står det.

Lisbeth Palme:

Det var ju fullt av folk i omgivningen. Det var ju fullt av människor efter bion.

Arne Liljeros:

Men här måste förhørsledarna ha syftat på om någon person kunde misstänkas.

Lisbeth Palme:

Jag såg aldrig något ansikte på någon person.

Arne Liljeros:

Har ni över huvud taget sett någon person?

Lisbeth Palme:

Jag upplevde någon i närheten av där vi stod, men jag har inte sett någon i ansiktet så att jag kan säga att jag sett någon persons utseende.

Arne Liljeros:

Här får man intrycket att ni inte har lagt märke till någon person som har ett samband med det berörda brottet, eller hur?

Lisbeth Palme:

Nej, det är möjligt att det inte står någonting där.

Arne Liljeros:

Sedan när det gäller mordplatsen ...

Lisbeth Palme:

Det är ju svårt att värdera alla upplevelser man har, om de är av betydelse.

Arne Liljeros:

Mm. Beträffande mordplatsen här ... hur går ni, arm i arm, ni och Olof Palme, när han faller ihop?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Ramlar han omedebart?

Lisbeth Palme:

Han sjunker ihop.

Arne Liljeros:

Sjunker ihop? Och ni själv då? Kom ni också ned mot marken?

Lisbeth Palme:

Som jag nämnde nyss så sker väldigt många saker samtidigt och jag blir ju själv beskjuten ... i och med att jag säger några ord om de här smäl-larna, som vi har nämnt här om tidigare, om herr Liljeros uppfattade det.

Jag blir då beskjuten och vet inte då om jag också har blivit lika skjuten som min man. Jag vet inte det. Jag känner ju en smärta. Men jag vet inte hur

skadad jag är. Jag har sedermera sett att jag hade 3-5 mm till godo av det skottet. Det har inte diskuterats så mycket, men så var det.

Arne Liljeros:

Ni blev uppenbarligen upprörd och chockad.

Lisbeth Palme:

Ja. Jag blev mycket starkt berörd på det sättet att jag försökte, bestämde mig medvetet för att försöka nå hjälp, om det nu var möjligt.

Arne Liljeros:

Ni såg en man, sade ni, på ett visst avstånd här som tittade mot er. Hur många meter kan det röra sig om? Jag ber att ni tillåter mig att jag frågar om igen.

Lisbeth Palme:

Jag uppfattade det, i första hand har jag nog försökt få det till längre avstånd. Jag är inte van vid avståndsbedömningar. Men det går mycket lätt att nästan exakt ta reda på hur långt avståndet är, eftersom jag på 1,5 m när kan ange var vederbörande stod. Alla vet ju var vi befann oss eftersom ...

Arne Liljeros:

Jo, det är en sak. Men jag är ute efter er bedömning, hur ni bedömde avståndet.

Lisbeth Palme:

Mm. Jag bedömde det som om det var bredden på trottoaren.

Arne Liljeros:

Vid det här förhöret jag nämnde, den 29 april och den 5 och 6 maj, det är tydligen ett sammandrag, anges på s. 34, 4 rader uppifrån ... Först skall jag fråga. Det här med knall, trodde ni att skottet kom längre bortifrån?

Lisbeth Palme:

Jag har upplevt det och jag vet att herr Liljeros frågar samma sak flera gånger. Det är att jag upplever att det var bakifrån. Jag vet inte vilket avstånd. Men det har klarlagts tekniskt att skottet har avlossats från mycket nära håll. Det ekade i väggarna. Jag kan alltså inte bedöma själv, jag kunde inte det då, varifrån knallen kom mer än att det var bakifrån.

Arne Liljeros:

Nu frågar jag om det var på långt avstånd.

Lisbeth Palme:

Jag trodde att det var längre avstånd, men hur långt kan jag inte avgöra. Men längre än det som tekniskt har framgått. Det var antagligen ekoeffekten. Men det kan jag inte bedöma.

Arne Liljeros:

Sedan anges här, rad 4: Hon tittade upp från marken ... "Då hon tittade upp från maken, som fallit ihop på trottoaren, såg hon en man med stirrande blick titta på dem. Mannen befann sig på ca 10-15 meters avstånd och stod i hörnet av Tunnelgatan." Här har ni uppgett 10-15 m.

Lisbeth Palme:

Just det.

Arne Liljeros:

Det har ni tydligen sagt.

Lisbeth Palme:

Just det, för jag har sedermera sagt att det måste vara kortare när jag har tänkt på avstånd och försökt fundera över det. Men jag är inte van att göra avståndsbedömningar. Alla vet ju hur bred trottoaren är.

Arne Liljeros:

Sedan har ni sett en annan person som var avvärjande och inte ville hjälpa er. På vilket avstånd var den mannen?

Lisbeth Palme:

Tre gånger längre avstånd säkert. Tre fyra gånger längre bort, ett tjugotal meter bedömer jag det som.

Arne Liljeros:

Hur var den här mannen klädd?

Lisbeth Palme:

Personen måste ha gått mot den plats där vi befann oss och gav ett smalare intryck, tunnare, och det var ett orangefärgat ljus där, tyckte jag att jag uppfattade det som, ett ljus över gatan. Så jag vet inte om det var någonting beige eller någonting sådant. Jag tror att jag uppfattade det som något ljusare färg på jackan.

Arne Liljeros:

Skulle personen ha kommit norrifrån, från Tegnérgatshället?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Ni har sagt vid förhör att ni sett en man på 30 m avstånd iklädd kort beige plagg som tittade, enligt ett förhör i april maj, mot er. Ni talade om beige plagg, det är väl riktigt?

Lisbeth Palme:

th
th
Jag uppfattade det som ljusare, kanske beige^t. Det är möjligt att det kan vara en annan färg, eftersom jag tror att det är ett orange^t ljus. Då blir det ju litet andra färger. Det kanske herr Liljeros vet.

Arne Liljeros:

Vart tog den här mannen vägen?

Lisbeth Palme:

Det vet jag inte, det har jag också sagt.

Arne Liljeros:

Gick han i riktning mot er?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Och sedan såg ni honom inte?

Lisbeth Palme:

Nej.

Arne Liljeros:

Det här med synförhållandena på platsen. Det kom ett ljus från Dekorima. Och sedan ser ni mannen som ni beskrivit. Hans ansikte kommer att vara i skuggan, så att säga, i förhållande till Dekorima?

Lisbeth Palme:

Ja. Det är svårt att säga hur skuggat det var. Men jag hade en klar uppfattning om hur mannen såg ut eftersom han stod så pass nära och stirrade.

Arne Liljeros:

Ni säger att er man faller ihop och ni kommer också ner till marken. Är det så?

Lisbeth Palme:

Jag är ju inte så ... jag ligger ju inte ner på marken.

Arne Liljeros:

Nej, men kommer ni vid något tillfälle ner till knästående?

Lisbeth Palme:

Ja, det gör jag.

Arne Liljeros:

I vilket skede ser ni mannen som ni har beskrivit? Hur lång tid kan ha gått från smällarna ni hört?

Lisbeth Palme:

Ja ... kanske ... det är säkert fråga om sekunder.

Arne Liljeros:

Mm. Och tittar upp då. Har ni inte vid något tillfälle vänt er om så att ni kom med ryggen mot den här mannen.

Lisbeth Palme:

Det vet jag inte ... vid det första tillfället. Jag vrider mig. Först tittar jag på vederbörande och ser denna person stirra. Sedan vrider ...

Arne Liljeros:

Sedan ...

Lisbeth Palme:

... sedan vrider jag mig bakåt.

Birgitta Blom:

Vad menas med bakåt? "Jag vrider mig bakåt."

Lisbeth Palme:

Jag vrider mig bakåt med ansiktet mot Dekorima .. och bakåt ... och ser den här personen som jag hoppas skulle kunna hjälpa mig men som skakar på huvudet.

Arne Liljeros:

Sedan då?

Lisbeth Palme:

Och sedan vrider jag mig tillbaka igen och då ser jag de här stegen som mannen med den stirrande

blicken tar in i gränden.

Arne Liljeros:

Vänta ett tag! Under ett visst skede ser ni inte mannen? Sedan ser ni studsande steg?

Lisbeth Palme:

Jag har inte sett stegen. Dem måste han uppenbarligen ha tagit medan jag vrider mig bakåt. Sedan vrider jag mig tillbaka och då har personen gått över på andra sidan Tunnelgatan och beger sig in ...

Arne Liljeros:

Och då upptäcker ni mannen igen?

Lisbeth Palme:

Då är han på väg bort. Jag uppfattar att det är samma person.

Arne Liljeros:

Men i det läget, ser ni inte personen i ansiktet?

Lisbeth Palme:

Nej.

Arne Liljeros:

Det var några steg som ni såg av den här personen?

Lisbeth Palme:

Ja. Men ett väldigt speciellt sätt att röra sig, som jag uppfattade och som jag har beskrivit.

Arne Liljeros:

Ni sade vid något tillfälle att han var spänstigt byggd.

Lisbeth Palme:

Nej, spensligt byggd var den som kom längre bort.

Arne Liljeros:

Mannen som kom över på norra sidan av Tunnelgatan, gav han ett spänstigt intryck?

Lisbeth Palme:

Den som rör sig bort? Ja, det är en sorts studsning i gången i de springsteg som vederbörande tar.

Arne Liljeros:

Mm. Sedan har ni berättat att ni senare såg en man inne i gränden där det var mörkt. Var det så?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Jo, hur lång tid kan ha förflutit från det att den här mannen tar några steg mot gränden fram till det att ni ser en person vara längre inne i gränden?

Lisbeth Palme:

Jag tror att man har en benägenhet att överskatta tidsrymden. Jag har sagt en till tre minuter. Det är svårt att avgöra för mig hur lång tid det är. Men jag vet att jag tänkte att det var konstigt

att det står en man där och stirrar, och jag uppfattade att det var samma man. Men jag kan alltså inte säga att det var så tydligt. Jag hade antagligen inte dragit den slutsatsen om jag inte sett den första stirrande personen.

Arne Liljeros:

Kan ni, det framgick kanske av det ni sade förut, säga att det var samma man?

Lisbeth Palme:

Det är en slutsats jag dragit. Jag uppfattade det så. Min uppfattning är att det är samma person.

Arne Liljeros:

Mannen skulle ha befunnit sig här vid baracken?

Lisbeth Palme:

Hade jag bara sett den mannen där hade jag inte kunnat säga så tydligt hur han ser ut.

Arne Liljeros:

Hur långt avstånd till baracken?

Lisbeth Palme:

Jag vet faktiskt inte hur långt det är till baracken. Men det går tekniskt lätt att ta reda på.

Arne Liljeros:

Jag frågar om er uppfattning.

Lisbeth Palme:

Jag vet att herr Liljeros kanske tycker att det är intressant hur jag bedömer avstånd.

Arne Liljeros:

Ja.

Lisbeth Palme:

Men det är mera intressant att veta hur det tekniskt ser ut.

Arne Liljeros:

Jag är intresserad av er uppfattning. Jag vill veta hur långt.

Lisbeth Palme:

Det är tydligen längre in. Det kan vara 20-40 meter, i varje fall en bra bit, in i gränden som baracken står. Det är mycket svårt att avgöra när det är mörkt och jag dessutom inte är van att göra avståndsbedömningar. För mig är det litet löjeväckande.

Arne Liljeros:

Jag måste fråga.

Lisbeth Palme:

Jag förstår att herr Liljeros måste fråga.

Arne Liljeros:

Vid förhör den 29 april och 5 och 6 maj 1986, där står antecknat på s. 34, 4-5 rader nedifrån: "Då Lisbeth Palme tittade in mot Tunnelgatan (hon bedömde det till 1-3 minuter senare) såg hon en man som stod ca 75 meter in på gatan."

Lisbeth Palme:

Jag tror att det är en uppskattning av längden.

Jag vet inte. Jag har inte varit där sedan dess.

Arne Liljeros:

Ni har tydligen sagt 75 meter i dessa förhör.

Lisbeth Palme:

Ja, herr Liljeros, jag har sagt att jag säkert har överskattat avståndsbedömningen till att börja med.

Arne Liljeros:

75 meter har ni tidigare sagt. Mannen som stannar, ni har en uppfattning om att det är samma man som ni har sett förut. Tycker inte ni att det vore mycket anmärkningsvärt om en mördare skulle stanna en till tre minuter vid Tunnelgatan - Luntmakargatan?

Lisbeth Palme:

Jag har ingen uppfattning om annat än att det är anmärkningsvärt. Det är mycket anmärkningsvärt, herr Liljeros.

Arne Liljeros:

Ni talade förut om att ni hade viss psykologutbildning.

Lisbeth Palme:

Jag är legitimerad psykolog till skillnad från många andra som kallar sig psykolog.

Arne Liljeros:

När fick ni den utbildningen?

Lisbeth Palme:

Jag gjorde min grundutbildning på 50-talet och min vidareutbildning i mitten av 70-talet.

Arne Liljeros:

Har ni under 80-talet kommit att ha bruk av er psykologutbildning?

Lisbeth Palme:

Ja. Jag är verksam som psykolog till stöd för barn med särskilda behov, för barn i Stockholms stad. Jag är verksam nu.

Arne Liljeros:

Barnpsykolog?

Lisbeth Palme:

Just det, barnpsykolog. Då bedömer man också föräldrar och personal.

Arne Liljeros:

Jag återgår till biobesöket. Ni träffade en del personer där när ni skulle lösa biljetter. Var det så?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Vilka var det?

Lisbeth Palme:

Som jag träffade? Ja, det var en kollega, eller inte kollega men en bekant, till min man.

Arne Liljeros:
Vad hette han?

Lisbeth Palme:
Jag har tappat namnet för ögonblicket.

Arne Liljeros:
Var det Björn Rosengren?

Lisbeth Palme:
Nej. Han satt bakom oss i biografsalongen.

Arne Liljeros:
Han satt bakom.

Kommer ni ihåg att ni vid tidigare polisförhör
uppgett något annat namn än Björn Rosengren?

Lisbeth Palme:
Jag har sagt att det var en person i biljettkön,
det står ett namn till i protokollen. Det var det
jag tappade för ögonblicket. Det är en bekant till
min man i yrket.

Arne Liljeros:
Det är namnet Björn Rosengren som jag är intresse-
rad av därför att i samtal med Hans Holmér den 25
mars 1986, sid. 28 strax ovanför mitten: "Till bion
åkte de tunnelbana, steg av vid Rådmansgatan --- stod
i biokö tillsammans med Kurt Lidgard ---."

Lisbeth Palme:
Ja, just det.

Arne Liljeros:

... och med Göran Rosenberg och hans fru.

Jag undrar var Göran Rosenberg kommer ifrån.

Lisbeth Palme:

Ja, då har man skrivit fel. Det är väl en felsägning från min sida.

Arne Liljeros:

Det kan vara en felsägning.

Lisbeth Palme:

En associativ likhet i namn som ger dem ... som man kanske kan koppla det till.

Arne Liljeros:

Jag övergår till konfrontationsvideon den 14 december 1988 på riksåklagarämbetet.

Den 14 december... när var det som fru Palme blev kallad till en sådan här konfrontation?

Lisbeth Palme:

Jag kommer inte ihåg om det var samma dag eller kvällen innan. Det kan jag faktiskt inte säga.

Arne Liljeros:

Vem kallade er?

Lisbeth Palme:

Åklagarna.

Arne Liljeros:

Kommer ni ihåg vem?

Lisbeth Palme:

Jag tror att det var Solveig Riberdahl. Men jag kan inte säga. Jag har bara haft kontakt med två.

Arne Liljeros:

Fick ni någon förhandsinformation om vad det här förhöret skulle gälla och om ni fick andra uppgifter?

Lisbeth Palme:

Tidigare på hösten hade jag hört, eftersom jag frågat om det fanns några som helst framgångar i spaningsarbetet, att det fanns olika personer som man var intresserad av och som var kvalificerade mördare. Jag vet att jag blev mycket påverkad av det, oroad av det här.

Arne Liljeros:

Men den här dagen, den 14 december, fick ni några uppgifter om vad det var för person som satt gripnen?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte om jag fick det då eller om jag kopplade till att man talat om det vid tidigare tillfälle ... att någon var nedgången av alkohol eller så.

Arne Liljeros:

Ni kan alltså ha fått uppgifter under dagen om att det var en person som var nedgången?

Förhör med fru Lisbeth Palme

Lisbeth Palme:

Jag vet faktiskt inte, det är möjligt att man har talat om det.

Arne Liljeros:

Fick ni uppgifter genom sonen Mårten eller Joakim innan ni kom till riksåklagarämbetet?

Lisbeth Palme:

Jag vet faktiskt inte vem som har talat med mig om det. Det står mycket i tidningarna. Det har varit fortlöpande skrivelser i tidningarna, som herr Liljeros kanske känner till. Och i det läget visste jag verkligen inte att det skulle vara en konfrontation som ledde till något mera definitivt, vilket det senare visat sig göra.

Arne Liljeros:

Fick ni några uppgifter om att det kunde vara en person som satt gripen som hade alkoholproblem och som var i 40-årsåldern?

Lisbeth Palme:

Jag säger till herr Liljeros att jag vet inte det. Jag har inte något direkt minne ... men jag vet att vi i tidigare resonemangen om att det fanns olika personer som kunde vara intressanta ur spaningssynpunkt ... att man hade talat om någon med alkohol ... nedgången person. Jag kan alltså inte bedöma var de här diskussionerna kommer ifrån eller den här kommentaren. Men jag har hört någonstans talas om alkoholism, eller alkoholmissbruk eller något liknande.

Arne Liljeros:

Mårten Palme berättade i tingsrätten att via Joakim hade han fått reda på att genom massmedia att det var en person gripen som hade alkoholproblem, var i 40-årsåldern och kom från Sollentuna.

Lisbeth Palme:

Mårten brukar ha korrekta återgivningar när det gäller honom.

Arne Liljeros:

Kan Joakim ha haft kontakt med er den här dagen.

Lisbeth Palme:

Jag kommer faktiskt inte ihåg det.

Arne Liljeros:

Nåväl, ni kom till konfrontationen kl. 18 den 14 december 1988. Gjorde ni några kommentarer under själva uppspelningen?

Lisbeth Palme:

Jag tror inte att jag gjorde några kommentarer förrän efteråt. Som jag har nämnt var det en mycket obehaglig upplevelse.

Arne Liljeros:

Mm.

Lisbeth Palme:

Då jag förstod att en av dessa personer var densamme som jag sett ...

Arne Liljeros:
Ni förstod vad?

Lisbeth Palme:
Ja, jag såg ju att det var densamme. Jag förstod det.

Arne Liljeros:
Var det så att ni först sade när ni sett nummer 8 att det ser man vem som är alkoholist?

Lisbeth Palme:
Jag måste säga att jag var mycket chockad över att det faktiskt var vederbörande som jag kunde känna igen så tydligt.

Arne Liljeros:
Min fråga är den om ert första yttrande var att det ser man vem som är alkoholist.

Lisbeth Palme:
Ja, det var mitt första yttrande ... men det var som en kommentar till att jag också såg det. Det var lätt att observera.

Arne Liljeros:
Han såg alkoholiserad ut. Tyckte ni att han skilde sig från övriga i gruppen?

Lisbeth Palme:
Gruppen var tydligen vald så att de skulle vara tämligen lika varandra. De hade drag av varandra. Men jag såg direkt vid nummer 8 att det var densamme person jag sett vid Tunnelgatan eller

Dekorima. Det var en mycket svår upplevelse för mig.

Arne Liljeros:

Var det några andra figuranter som ni fäste er vid?

Lisbeth Palme:

Ja, några hade drag ... de var naturligtvis utvalda för att ha de här dragen så att de skulle vara en grupp som liknade varandra. Men det var ingen som jag ens tyckte att jag ville se när jag sedan begärde att få se den här videon en gång till i januari.

Arne Liljeros:

Ni säger att ni tycker att personerna var utvalda på ett visst sätt.

Lisbeth Palme:

Är de inte det?

Arne Liljeros:

Det skall jag inte svara på utan jag frågar: Tyckte ni att nummer 8 skilde sig från övriga figuranterna?

Lisbeth Palme:

Ja, på det sättet att jag kände igen honom.

Arne Liljeros:

Jo, men från övriga personer?

Lisbeth Palme:

Ja, för att jag kände igen honom så tydligt.
Det var så han skilde sig.

Arne Liljeros:

Det står i utskriften av konfrontationen som
skedde något senare: "Hon tillade att nr 9 och 11
också har drag som passar hennes beskrivning,
men inte som nummer 8 ---."

Lisbeth Palme:

Nej, precis.

Arne Liljeros:

Då var det ändå några personer som ni kunde välja
bland?

Lisbeth Palme:

Nej. Jag har faktiskt uttryckt mig väldigt
precist, herr Liljeros.

Arne Liljeros:

Hur passar det in på beskrivningen? Hade ni
beskrivit personen vid det här förhöret på något
sätt?

Lisbeth Palme:

Inte vid det här förhöret. Jag har beskrivit det i
tidigare förhör.

Arne Liljeros:

Det är tydligen riktigt att ert första uttalande
är att man ser vem som är alkoholist?

Lisbeth Palme:

Just det. Jag tror att jag värjde mig så över det här.

Arne Liljeros:

Då gjorde ni alltså en kommentar.

Lisbeth Palme:

Skrämmande igenkännande. Jag tror att jag i det läget också tyckte att det var en skrämmande grupp, men det färgades av att jag kände igen vederbörande.

Arne Liljeros:

Det är tydligen på det sättet att ni har gjort kommentarer under själva videovisningen inte bara efteråt?

Lisbeth Palme:

Jag tror inte att jag gjorde någon kommentar vid den första genomgången av videon. Det är möjligt att det har skett. Jag vet inte säkert. Jag tror att jag möjligen bad att få se vissa en gång till. Men jag var så berörd av det här att jag inte exakt kan säga om jag fick se en fryst bild eller inte. Jag kan faktiskt inte säga det. Men jag tror det.

Arne Liljeros:

Den här utskriften, det står så här:

Först säger ni: "Det ser man vem som är alkoholist."

"När Lisbeth Palme sett hela videotapen säger hon att ja, det är åttan han stämmer på min beskrivning, hans ansiktsform, ögon och hans ruskiga utseende." Det innebär att ni kommenterar under själva videovisningen och sedan efteråt?

Lisbeth Palme:

Det är möjligt. Men min avsikt var att inte kommentera, min inställning var det, förrän efter videovisningen. Det är möjligt att det var efter en omtagning av vissa delar. Det kan jag inte säga. Jag blev mycket upprörd.

Arne Liljeros:

Det står antecknat: "Efter en paus får Lisbeth Palme se sekvensen med nr 8 en gång till." Ni fick se sekvensen flera gånger?

Lisbeth Palme:

Ja, jag har antagligen begärt det. Det var ett väldigt ansvar. Det var därför jag var angelägen om att få en så lugn situation som möjligt så att jag skulle kunna ... när det nu var så att det fanns en person som jag kände ... skulle kunna bedöma det på ett riktigt sätt utan störande moment.

Arne Liljeros:

Ställde ni frågor till förhørsledarna?

Lisbeth Palme:

Jag frågade på vilka grunder som man häktat, frihetsberövat, eller vad det nu kan heta.

Arne Liljeros:

Vad frågade ni? Sade ni "på vilka grunder"?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Vad var bakgrunden till de frågorna? Ett allmänt intresse eller vad?

Lisbeth Palme:

Vad menar herr Liljeros med "mina allmänna intressen"?

Arne Liljeros:

Jag undrar varför ni ställde frågor om varför mannen satt anhållen.

Lisbeth Palme:

Det är självklart att det berörde mig.

Arne Liljeros:

Kommer ni ihåg hur länge förhöret eller samtalet, visningen av konfrontationsfilmen pågick vid ert besök på riksåklagarämbetet?

Lisbeth Palme:

Det ställdes efteråt en del kompletterande frågor till mig, tror jag ... eller det var i andra förhöret ... det var andra gången ... i januari ställdes en del kompletterande förhørsfrågor. Det första varade då tiden det tog att visa videon, och det vet herr Liljeros hur lång tid det tar, och sedan den

ytterligare delen.

Arne Liljeros:

En halvtimme sammanlagt?

Lisbeth Palme:

Jag vet faktiskt inte, men det vet ju herr Liljeros.

Arne Liljeros:

Jag frågar ...

Lisbeth Palme:

Jag vet inte. Jag har ingen uppfattning. Jag tog inte tid.

Arne Liljeros:

Ni tillät inte att jag fick närvara och ej heller att bandspelare fick användas. Varför fick jag inte närvara?

Lisbeth Palme:

Jag har redogjort för hur stökigt och besvärande det har varit vid de tidigare konfrontationerna. Jag menar att jag ville ha en situation som var så litet komplicerad att jag skulle kunna ägna mig åt att titta på den här videon och göra mina bedömningar på ett vederhäftigt sätt.

Arne Liljeros:

Ansåg ni inte att det var väsentligt att försvararen fick närvara?

Förhör med fru Lisbeth Palme

Lisbeth Palme:

Jag har ingen som helst erfarenhet av rättsväsendet mer än av de stökiga konfrontationerna. Min avsikt var att värna ett så gott arbete som möjligt i utredningsarbetet.

Arne Liljeros:

De tidigare konfrontationerna var i mars och april 1986. Det var väldigt långt tillbaka i tiden. Det var i samband med att vi tittade på den s. k. 33-åringen och en till.

Lisbeth Palme:

Mm.

Arne Liljeros:

Det hade gått flera år.

Lisbeth Palme:

Ja, men det hade inte varit mindre stökigt i utredningsmaskineriet.

Arne Liljeros:

Men nu fick ni klart för er att det skulle vara kl. 18 på riksåklagarämbetet en onsdagkväll. Det borde väl inte vara störande.

Lisbeth Palme:

Var det en onsdagkväll?

Arne Liljeros:

Det var i varje fall kl. 18.

Lisbeth Palme:

Men var det en onsdagkväll?

Arne Liljeros:

I varje fall kl. 18 en vardagkväll.

Lisbeth Palme:

Jag vill gärna veta vilken veckodag det var.

Kan jag få en upplysning om det?

Birgitta Blom:

Det var en onsdag, sägs det.

Lisbeth Palme:

Var det en onsdag?

Arne Liljeros:

Det var en onsdag.

Lisbeth Palme:

Vad var det andra?

Birgitta Blom:

Jag får det till en tisdag. Den 14, det var en onsdag. Den 26 januari var en torsdag.

Lisbeth Palme:

Jaha.

Arne Liljeros:

Det var alltså en onsdagkväll kl. 18. Skulle det ha varit stökigt om jag fick närvara?

Lisbeth Palme:

Jag har ingen erfarenhet av annat. Jag ville bidra på alla sätt. Jag hade varit med om över 600 fotokonfrontationer och dessutom de tidigare konfrontationerna. Jag värnade om min minnesbild och ville inte utsätta den för några störande moment. Jag hade självklart ingen kunskap om herr Liljeros som person.

Arne Liljeros:

När ni nästa gång fick se den här filmen, det var den 26 januari 1989 ... ni sade att ni själv ville se filmen en gång till.

Lisbeth Palme:

Ja, jag ringde upp och sade det.

Arne Liljeros:

Jag och chefsrådmannen vid Stockholms tingsrätt och även åklagarna ville att ni skulle se den en gång till.

Lisbeth Palme:

Då sammanfaller det. Men jag ringde upp.

Arne Liljeros:

Inte heller då fick jag vara närvarande. Jag begärde det. Och bandspelare fick inte användas. Skälet till detta?

Lisbeth Palme:

Är det en fråga till mig?

Arne Liljeros:

Ja.

Lisbeth Palme:

Jag har ju ingen kunskap i rättsordningen. Jag utgick från vad som var bästa möjliga sätt för mig, ur min synpunkt, för att bidra till utredningen. Så gick jag till väga. Och jag förmodar att om det hade varit något rättsligt fel i det hade väl åklagarna talat om det för mig.

Arne Liljeros:

Och vid det här tillfället, fick ni se ... var det bara sekvensen på nummer 8?

Lisbeth Palme:

Ja, jag ville inte se de andra.

Arne Liljeros:

Varför det?

Lisbeth Palme:

Därför att jag hade tänkt över det och visste att det var bara nummer 8 som gällde för min del.

Arne Liljeros:

Under det här förhöret säger ni bl. a. att när det gäller vilka människor som var utanför biografen när ni kom ut från bion, s. 37 längst ner: "Det var ganska mycket folk som rörde sig och folk som stod och pratade utanför biografen. Lisbeth Palme har en känsla av

att det stod en person i närheten av Olof Palme och henne när de stod och pratade med Märten och dennes fästmö vid bokhandeln", osv.

Det här är alltså uppgifter som ni inte har berättat om vid tidigare tillfälle. Jag har frågat er förut men frågar igen: Var det någon person här som på något sätt väckte er misstänksamhet utanför bion?

Lisbeth Palme:

Jag bar en oro och misstänksamhet ständigt när jag rörde mig med Olof.

Arne Liljeros:

Den här observationen som ni säger nu, kan den emanera från samtal med Märten Palme?

Lisbeth Palme:

Det kan vara samhörigt med att det har väckt minnen. Det är ju ofta så att man får en association vid andra associationer som väcker minnen. Det är ju så det fungerar. Det är möjligt ... det kan jag inte utesluta ... det finns en sorts fysiskt minne av att någon fanns i närheten, bakom, men som jag inte tittade på.

Arne Liljeros:

Mm. Den här videokonfrontationen den 14 december 1988, då hade det gått nästan tre år sedan händelsen vid Tunnelgatan, är det inte tämligen omöjligt att efter tre år göra så

pass bestämda uttalanden som ni har gjort här eller som ni gjorde vid konfrontationen den 14 december?

Lisbeth Palme:
Det var ju inte det.

Arne Liljeros:
Viket var inte "det"?

Lisbeth Palme:
Det var inte omöjligt för mig.

Arne Liljeros:
Jag frågar er, det förefaller ju tämligen omöjligt att efter så lång tid vara så säker på sin sak.

Lisbeth Palme:
Ja, man kan tycka det. Men jag kände mig säker.

Arne Liljeros:
Kan det finnas ett visst utrymme för misstag?

Lisbeth Palme:
Det fanns inte någon osäkerhet hos mig.

Arne Liljeros:
Ni har sett den här personen under kort, mycket kort, moment, inte sant? Det var ju bara några få sekunder.

Lisbeth Palme:

Mm.

Arne Liljeros:

Sedan ser ni honom springa iväg och ser honom på mycket långt håll i mörkret. Det gör att jag naturligtvis måste fråga: Det bör rimligen finnas en viss osäkerhet?

Lisbeth Palme:

Det gjorde inte det.

Arne Liljeros:

Efter nästan tre år?

Lisbeth Palme:

Ja.

Det är mycket svårare att glömma bort det än att komma ihåg det.

Birgitta Blom:

Advokat Ekman har tydligen några frågor. Var så god.

Lars Ekman:

Jo, fru Palme, jag uppfattar det som att ni beskrivit att ni ser en person mot avfasningen på Dekorima. I nästa ögonblick ser ni samma man på Tunnelgatans andra sida.

Lisbeth Palme:

Inte i nästa ögonblick.

Lars Ekman:

Men nästa gång ni ser mannen blir på Tunnelgatans södra sida och så ser ni honom ta två steg in mot gränden. Är det riktigt uppfattat?

Lisbeth Palme:

Ja, två till två och ett halvt.

Lars Ekman:

Det var ett samtal mellan er och Hans Holmér den 25 mars 1986. Är det riktigt?

Lisbeth Palme:

Jag har inte datum så i huvudet, men det finns naturligtvis antecknat.

Lars Ekman:

Det finns anteckningar här.

Lisbeth Palme:

Det var någon gång i mars.

Lars Ekman:

Det är angivet att det var den 25 mars.

Lisbeth Palme:

I mars var det ett samtal, ja.

Lars Ekman:

Mitt på s. 29 står det att ni lämnar först en beskrivning av mannen, och sedan står det så här: "När Lisbet ser honom går han ut till vänster snett fram mot det upplysta fönstret i

affären i hörnan. Han blickar tillbaka som för att kontrollera om han lyckats och fortsätter in i gränden. Lisbet har sedan intrycket att han kan ha stått kvar inne i gränden en stund och stirrat tillbaka på henne."

Så har Hans Holmér antecknat att ni då skulle ha beskrivit den här situationen. Har ni någon kommentar till detta?

Lisbeth Palme:
Hans precision är inte ...

Lars Ekman:
Vad då?

Lisbeth Palme:
Hans precision ...

Birgitta Blom:
Hans precision.

Lisbeth Palme:
Han är inte så precis i sin beskrivning.

Lars Ekman:
Nej. Men har ni någon kommentar om det han faktiskt har skrivit kan stämma med hur ni då beskrev situationen?

Lisbeth Palme:
Ja, att jag stod och tittade på vederbörande och att jag ser honom springa några steg in i gränden och att jag sedan såg honom inne i

gränden.

Lars Ekman:

Så långt stämmer det?

Lisbeth Palme:

Så långt stämmer det, men det är kanske litet mera precist än Holmér har uttryckt sig.

Lars Ekman:

I det tidigare förhöret som advokat Liljeros hänförde sig till, den 1 mars, hemma i er bostad, står det antecknat vad gäller samma händelse, s. 25 på mitten ...

Lisbeth Palme:

Vem hade signerat det, sade du?

Lars Ekman:

Signerat är det över huvud taget inte men det är det förhör som skulle ha hållits av ...

Lisbeth Palme:

Av Renefelt?

Lars Ekman:

Av Reneborg och Sjöblom. Sjöblom står som uppgiftsmottagare.

"Snett bakifrån såg hon hur en man sprang in på Tunnelgatan. Han stannade en bit in, vände sig om varefter han fortsatte. Någon annan lade hon inte märke till."

Lisbeth Palme:

Jag har inte sett var han fortsatte, vad jag kommer ihåg. Men att han stod vid den här byggbaracken det lade jag märke till.

Lars Ekman:

Men där beskrivs som att ni skulle ha sett en man snett bakifrån.

Lisbeth Palme:

Ja. Så är det ju.

Lars Ekman:

Men i dag har ni dessutom sagt att ni skulle ha sett honom framifrån.

Lisbeth Palme:

Ja. Vi har ju först talat om att jag ser honom framifrån och sedan snett bakifrån.

Lars Ekman:

Det finns inte med i förhöret den 1 mars.

Lisbeth Palme:

Men alla förhör sammantaget fram till videokonfrontationen måste ju vara av intresse.

Lars Ekman:

I förhöret den 1 mars står antecknat om smällarna som vi har hört er beskriva här. Man har uppfattat er så att det lät inte som om de kom från nära håll och att ni trodde att det var ungdomar som lekte med smällare, osv. Är det en riktig beskrivning av hur ni

Förhör med fru Lisbeth Palme

uppfattade avståndet på ljudet?

Lisbeth Palme:

Ja, jag kunde inte bedöma att det var på så nära håll. Men det har senare tekniskt visat sig att det var på nära håll.

Lars Ekman:

Hur nära då?

Lisbeth Palme:

Det ekade antagligen. Jag vet inte hur ljudet tog sig omkring. Det var skrämmande och jag vände mig om med ett ryck.

Lars Ekman:

Vid förhöret den 1 mars fick inte heller då användas bandspelare. Vilka är skälen till det?

Lisbeth Palme:

Inledningsvis, det kanske inte uppmärksammades, sade jag här i dag att det är samma skäl hela tiden för att jag inte vill att bandspelare skall användas.

Lars Ekman:

Vad fanns just då, vid det här tidigare tillfället?

Lisbeth Palme:

Det finns alltid samma skäl.

Lars Ekman:

Då hade det väl inte varit besvär med läckage till massmedia?

Lisbeth Palme:

Jag förutser ju vad massmedia gör.

Lars Ekman:

Jaha, det var en förutseelse av vad massmedia gör.

Lisbeth Palme:

Precis.

Lars Ekman:

Inför konfrontationen den 14 december frågade ni efter vilka grunder som gällde för anhållande, eller häktning, som ni sade. Vad fick ni för svar av åklagaren?

Lisbeth Palme:

Jag kommer inte exakt ihåg ... ni har speciella formuleringar för sådana här saker. Det var väl "på goda grunder" som personen misstänktes som ingick i konfrontationen.

Lars Ekman:

Det var "på goda grunder".

Lisbeth Palme:

Jag vet inte hur ni uttrycker er. Jag kan inte er terminologi.

Birgitta Blom:

Kommer du ihåg vad åklagarna sade?

Lisbeth Palme:

För mig ... Jag uppfattade att det var därför att det var så mycket allvar bakom gripandet ... att det kunde föranleda, över huvud taget föranleda, ett gripande så måste det finnas starka misstankar då, vad jag kan förstå. Jag kan inte er terminologi. Därför vill jag inte yttra mig exakt om vad som sades. Jag kommer inte ihåg det.

Lars Ekman:

Sedan bara den andra konfrontationen den 26 januari. Sade ni att det var förenligt med ert ansvar att få se på videotejpen en gång till? Det skedde den 26 januari. Var det något särskilt som gjorde att denna propå kom vid just den tiden från er sida?

Lisbeth Palme:

Jag tyckte att det dröjde väldigt länge, att det inte kom någon propå från er sida, från åklagarsidan. Jag tyckte att jag ville ta det initiativet eftersom jag ville säkra mig själv inför ett så allvarligt beslut som det var när jag delgav att jag igenkände vederbörande.

Lars Ekman:

Det var så att ni tyckte att väntan blev för lång?

Lisbeth Palme:

Det vill jag inte säga. Men jag tyckte att jag kände att jag måste göra konfrontationen en gång till.

Lars Ekman:

Det var inget speciellt som inträffat som fick er att begära ...

Lisbeth Palme:

Nej. Jag ville begära det. Jag tyckte att det hade gått lång tid. Det är tungt att bära ett sådant igenkännande som jag gör.

Lars Ekman:

Men det är de facto så.

Jag har inte uppfattat när ni fick klart för er ... fick en föreställning om att den person eller man som ni såg vid Dekorima kunde ha varit gärningsmannen.

Lisbeth Palme:

Det var inte klarlagt. Jag kan säga att jag intuitivt kände mig oroad av vederbörande. Men jag är van att sortera frågor. Det var inte förrän den tekniska bevisningen fullt klarlade att det måste ha varit den person som stod så nära. Det fanns ju ingen annan. Och det har ju klarlagts här i rätten och icke ifrågasatts.

Det var när jag fick klart för mig att det var på det sättet som jag kanske också orkade ta

Förhör med fru Lisbeth Palme

fram minnesbilden bättre. Det är väldigt svårt att beskriva en person som man inte riktigt säkert vet att det är vederbörande när man vet att det kommer att vara så avgörande.

Lars Ekman:

Tack, jag har inte fler frågor.

Birgitta Blom:

Advokat Liljeros hade fler frågor.

Arne Liljeros:

Jag vill fråga: Ni hör smällare. Er man rasar ihop och ni själv tittar naturligtvis till. Sedan ser ni den här mannen vid Dekorima. Är det så att säga omedelbart efter smällarna som ni ser mannen vid Dekorima? Tämligen omedelbart?

Lisbeth Palme:

Ja, inom några sekunders ram, tror jag att det hela handlar om.

Arne Liljeros:

Och då hade den här mannen ingenting i händerna?

Lisbeth Palme:

Det har jag aldrig sagt. Jag har bara sagt att jag inte har sett något. Det är något annat, herr Liljeros.

Arne Liljeros:

Nej, det tycker jag inte. Ni har skärpt
uppmärksamhet, säger ni, tittar till.

Lisbeth Palme:

Det är två helt olika saker. Jag säger vad jag
har sett, inte hur det förhåller sig i övrigt.

Arne Liljeros:

Nej, men om vederbörande hade haft en pistol
i händerna borde ni rimligen ha lagt märke
till det ... en revolver ... inte sant?

Lisbeth Palme:

Det är inte alls säkert att det var synligt
på det sättet.

Arne Liljeros:

Ni hade ju så skärpt uppmärksamhet.

Lisbeth Palme:

Just det, på ansiktet framför allt.

Arne Liljeros:

Jaha. Ni har i varje fall inte sett att
vederbörande hade det.

Lisbeth Palme:

Jag har inte sett det, men det utesluter
naturligtvis inte att så verkligen är fallet.

Birgitta Blom:

Var så god, advokat Ekman.

Lars Ekman:

Ni berättade att när ni korsade Sveavägen och kommit fram till andra sidan tittar ni hastigt, 5-10 sekunder, i en affär och fortsätter sedan Sveavägen söderut. Kan ni säga något om i vilken takt ni promenerade söderut fram mot Tunnelgatan?

Lisbeth Palme:

Ganska raskt, tror jag.

Lars Ekman:

Ganska raskt. Ha, tack.

Birgitta Blom:

Jag hade också några kompletterande frågor.

Vill stenograferna eller fru Palme ha en paus?

Lisbeth Palme:

Nej.

Stenograferna:

Nej, det behövs inte.

Birgitta Blom:

Jag tänkte först fråga: I vilken sinnesstämning befann du dig när ni gick Sveavägen framåt? Var det något speciellt som du kan beskriva?

Lisbeth Palme:

Nej.

Birgitta Blom:

Du var inte upprörd?

Lisbeth Palme:

Nej, det var ingen upprörande film och jag hade just tittat i en klänningsaffär. Det var inte något särskilt.

Birgitta Blom:

Du sade att du kände smärta av skottet som drabbade dig. Hur intensiv var smärtan?

Lisbeth Palme:

Den gick långs efter hela ryggen och var som en brännande ...

Birgitta Blom:

Det brände till?

Lisbeth Palme:

Ja, men jag hade inte i det läget någon uppfattning om hur djupt skottet var. Jag såg samtidigt hur skadad min man var.

Birgitta Blom:

Så ser du den här mannen som står vid Dekorima. Du bestämmer dig för att försöka få hjälp, har du sagt, och så ser du först på mannen vid avfasningen vid Dekorima. Du får uppfattningen att därifrån finns ingen hjälp att hämta. Något speciellt? Kan du säga vad du grundade den uppfattningen på?

Förhör med fru Lisbeth Palme

Lisbeth Palme:

Han stod ju stilla och stirrade. Intuitivt kändes det inte ... som det fanns någon hjälp att hämta där.

Birgitta Blom:

Mm.

Lisbeth Palme:

Jag kände mig intuitivt hotad. Men det sker allt inom en mycket kort tid. Jag bestämde mig aktivt för att jag skulle söka hjälp.

Birgitta Blom:

I det här läget, hur många andra finns i er omedelbara närhet?

Lisbeth Palme:

Det finns ingen närmare än den här personen. Sedan är det tydligen längre bort till den andra personen som jag får syn på.

Birgitta Blom:

Är det han som sedan är närmast?

Lisbeth Palme:

Det kan jag inte riktigt avgöra. Det kan vara någon på gatan som avståndsmässigt kan finnas närmare. Men det hinner jag inte uppfatta. Sedan kom folk strömmande. När jag vänder mig tillbaka, jag är samtidigt koncentrerad kring Olof, och tittar tillbaka och då ser jag personen springer iväg. Sedan kommer människor.

Birgitta Blom:

Har du något minne av att du skrikit på hjälp?

Lisbeth Palme:

Ja. Det har jag nog gjort.

Birgitta Blom:

Det gjorde du |

Lisbeth Palme:

Men inte de allra första sekunderna, inte de första 10, kanske 15, utan då tittade jag.

Birgitta Blom:

Det finns tre observationstillfällen. Först när du ser mannen vid Dekorima. Andra gången befinner han sig på Tunnelgatans södra sida. Han har passerat över Tunnelgatan. Hur står han då?

Lisbeth Palme:

Jag ser honom egentligen inte stå.

Birgitta Blom:

Du ser honom inte stå?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte. Jag minns de springande, studsande stegen, med de uppdragna axlarna och den speciella tyngdpunkten. Det är en sorts speciell springstil som jag uppmärksammar.

Birgitta Blom:

Hur mycket ser du av hans ansikte i det skedet?

1 ? / BB

Lisbeth Palme:

Det tänker jag inte på. Det är snett bakifrån
Jag ser inte just någonting av ansiktet då.
Men jag uppfattar att det är samma person.

Birgitta Blom:

Har du sett samma video som vi har sett i
rätten där den tilltalade rör sig?

Lisbeth Palme:

Nej.

Birgitta Blom:

Och inte på TV?

Lisbeth Palme:

Inte bakifrån.

Birgitta Blom:

Det finns en video som man har tagit, som
polisen har tagit under spaningsarbetet, där
han rör sig. Du har inte sett den ~~heller~~

Lisbeth Palme:

Har den gått på TV?

Birgitta Blom:

Den visas ibland på TV-nyheterna i kortare
avsnitt.

Lisbeth Palme:

Nej. Jag har inte sett den.

HJ/BB

Birgitta Blom:

Sedan tänkte jag fråga dig om din syn, hur du ser. Ser du på nära eller långt håll?

Lisbeth Palme:

Jag har åldersförändringar på det sättet att jag behöver glasögon när jag läser. Därför har jag halva glasögon. Jag ser väldigt bra på litet håll.

Birgitta Blom:

En annan fråga. Din utbildning, har vi fått veta ... har du varit yrkesverksam ända sedan du fick din grundutbildning?

Lisbeth Palme:

Jag började på ungdomsvårdsskola redan 1951.

Birgitta Blom:

Har du arbetat som psykolog sedan dess?

Lisbeth Palme:

Då var jag inte färdig psykolog, men mer eller mindre har jag arbetat sedan dess.

Birgitta Blom:

Kan du beskriva dina arbetsuppgifter litet grand?

Lisbeth Palme:

Mina huvudsakliga arbetsuppgifter är inte desamma som de har varit. Det jag allra mest har gjort är att observera barn och barn i grupp och barn i samspel med vuxna.

Birgitta Blom:

Och dra slutsatser på grundval av dina observationer?

Lisbeth Palme:

Ja, det bygger mycket på observationer. Jag har gått särskild utbildning, utöver min grundutbildning, på Erikastiftelsen. Som handlar om observationsteknik, för att bli diagnostiker, och det bygger mycket på observationsteknik.

Birgitta Blom:

Du har en viss kritisk inställning till det sätt på vilket de första konfrontationerna gjordes?

Lisbeth Palme:

Ja.

Birgitta Blom:

Vad var kritiken framför allt riktad mot?

Lisbeth Palme:

Den rörighet och brist på koncentration som fanns runt dem som skall konfronteras. Det krävs ju en väldig koncentration för den personen och som i mitt fall har varit hårt ansträngd i en sådan utsatt situation som jag har varit. Det måste naturligtvis gälla många svåra brott där det blir likartade konfrontationer. Därför är jag kritisk mot den utformningen.

Birgitta Blom:

Får jag återkomma till en fråga som har diskuterats kanske den här gången också. Jag kommer inte riktigt ihåg det. Om vi återvänder till iakttagelserna, de tre du har gjort av den här mannen, hur lång tid tror du det har gått mellan de två första iakttagelserna? Det här är svårt att uppskatta, det vet jag.

Lisbeth Palme:

Det är säkert under ... under 30 sekunder, men kanske mer än 15. Jag kan inte säga exakt. Men det är mycket liten tidsrymd eftersom jag vänder mig om. Ja, jag kan inte riktigt säga mera.

Birgitta Blom:

Och mellan observation 2 och nummer 3, den där det står en man borta vid baracken?

Lisbeth Palme:

Att jag noterar det var för att det på något sätt var så anmärkningsvärt.

Birgitta Blom:

Hur lång tid kan ha gått fram till det att du sett honom springa iväg?

Lisbeth Palme:

Jag har sagt en till tre minuter. Men tiden känns väldigt lång i en sådan här situation.

Birgitta Blom:
Ungefär?

Lisbeth Palme:
Kanske inte kortare än en minut. Det vet jag faktiskt inte, det tror jag knappast.

Birgitta Blom:
Hä. Den här konfrontationen skulle äga rum den 14 december. Hade du då uttryckt önskemål om att bara några namngivna personer skulle vara närvarande eller hade du uttryckt det så att vissa namngivna personer, t. ex. advokat Liljeros, inte skulle få vara närvarande?

Lisbeth Palme:
Jag hade ingen kunskap om herr Liljeros vid det tillfället. Jag ville ha kretsen så liten som det var möjligt, som det var lagligen möjligt.

Birgitta Blom:
Formulerade du ditt önskemål så?

Lisbeth Palme:
Så liten som möjligt. För mig var det viktigt att det var så litet störande moment som möjligt för det är väldigt svårt att avgöra.

Birgitta Blom:
Var det samma förhållanden vid andra visningen, den 26 januari?

KJ/BB

Lisbeth Palme:

Ja.

Birgitta Blom:

Talade ni om hur liten grupp det skulle vara?

Lisbeth Palme:

Jag frågade vad som var minsta möjliga.

Birgitta Blom:

Och vad fick du för svar?

Lisbeth Palme:

Ja, jag tror att att de sade att det hade varit bättre om försvarsadvokaten skulle varit med. Men jag var oerhört inställd på att inte ha med det. Det var en väldigt stökig försvarsadvokat som var med vid första konfrontationen som pratade i ett kör.

Birgitta Blom:

Med den första som ägde rum menar du ...?

Lisbeth Palme:

1986.

Birgitta Blom:

Mm.

Lisbeth Palme:

Jag visste att jag måste vara oerhört försiktig med att bli störd under en så viktig uppgift.

T R/bb

Birgitta Blom:

~~Ja~~. De här uppgifterna som du har lämnat
angående konfrontationerna den 14 december
och den 26 januari, innebär de att du har
sett hela videon bara en gång?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte hur mycket jag såg första
gången. Jag såg förstås hela videon en gång.
Men jag såg vid den ytterligare visningen ...
om jag fick se hela videon då eller om jag
begärde att få se vissa kommer jag inte ihåg.
Några var totalt ointressanta ur min syn-
punkt. Jag vet att när jag kom till nummer 8
såg jag ju att det var densamme som jag hade
sett vid Tunnelgatan och då ...

Birgitta Blom:

Fanns det inget utrymme för tvekan hos dig?

Lisbeth Palme:

Försvarsadvokaten frågade naturligtvis om det
var flera som var det. Jag sade att det
naturligtvis finns drag. Jag tror att de
frågade då också om det var fler som skulle
visas. Jag avvisade säkert att se alla. Men
det är möjligt att jag nog ... men jag tror
inte att det var hela seansen. Jag bad att få
se bilden fryst också. Om det var första
eller andra visningen kommer jag inte ihåg.
Jag bad att få bilden fryst av nummer 8.

Birgitta Blom:

Du har beskrivit att du kände igen nummer 8

som den man som du sett bl. a. på platsen utanför Dekorima. Fanns det inget utrymme för tvekan hos dig att det var samma man och finns det inte i dag heller?

Lisbeth Palme:

Nej. Jag kan säga att den konfrontation som skedde i tingsrätten, alltså den tidigare rättegången, var också mycket stark. Jag ringde upp sedermera en av åklagarna för att delge det, för det var en väldigt upprörande upplevelse att återigen se de här bilderna som föll samman i minnet.

Birgitta Blom:

Ja. När du nekade bandinspelning redan från första början, den 1 mars, berodde det på att du befarade att materialet skulle utnyttjas?

Lisbeth Palme:

Mm.

Birgitta Blom:

Det var dagen efter den här händelsen, alltså i ett mycket tidigt skede av utredningsarbetet.

Lisbeth Palme:

Mm.

Birgitta Blom:

Din inställning i frågan grundar sig på tidigare upplevelser som du har haft, eller var det resultatet av att du hade gått igenom

F-14
1 a / BB

9 dec / BB

i tankarna hur den här utredningen bäst borde bedrivas?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte exakt vilka komponenter. Men det var ett intellektuellt övervägande där jag förutsåg vad som kunde hända.

Birgitta Blom:

Men när du fortsätter detta, beror det då på erfarenheter som du har haft tidigare?

Lisbeth Palme:

Jag vet ju hur massmedia arbetar.

Birgitta Blom:

Du vet det, ja.

Den här fantombilden, hur reagerade du när du fick se den?

Lisbeth Palme:

Jag upplevde inte att det var en riktigt bra bild ur min synpunkt, utan som jag nämnde tidigare upplevde jag att fantombilden hade ett smalare, tunnare utseende än det som jag hade beskrivit eller sett. Det blev en hjälp kanske till att jag kunde beskriva bilden bättre. Men jag tyckte inte att den var riktigt bra.

Birgitta Blom:

Tyckte du att det fanns vissa likheter?

förutsätter

förutsätter
/bb

Lisbeth Palme:

Det kanske fanns vissa likheter. Men eftersom jag hade en ganska tydlig bild vad jag förstod när jag såg den av någonting som inte överensstämde kunde jag bättre börja beskriva bilden.

Birgitta Blom:

Till slut skulle jag vilja höra hur du har förberett dig inför dagens förhör. Har du läst igenom utskriften av förhöret i tingsrätten?

Lisbeth Palme:

Ja, det har jag gjort.

Birgitta Blom:

På något annat sätt då?

Lisbeth Palme:

Jag bär historien inom mig.

Birgitta Blom:

Du har tänkt över den, menar du?

Lisbeth Palme:

Jag har haft många år på mig att tänka över den.

Birgitta Blom:

Några frågor från referenten.

Per-Anders Broqvist:

När ni promenerade på Sveavägen, blev ni då

passerade av någon person?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte riktigt. Det är något par som jag haft någon sorts association till. Men jag kan inte med bestämdhet säga det.

Per-Anders Broqvist:

I vilket skede skulle det vara? Är det på västra eller östra sidan?

Birgitta Blom:

Är det på kyrksidan eller på den andra sidan?

Lisbeth Palme:

Vad som händer på kyrksidan är mera oklart därför att det var mera folk i rörelse ... där kan jag inte säga ... det var ju nära biografen. Men på något sätt har jag en känsla av att det kanske var något par som passerade på andra sidan. Jag kan inte tydligt ange det.

Per-Anders Broqvist:

Minns du om ni mötte någon på andra sidan?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte om det var möte eller om man gick från. I så fall har jag fått för mig att det var ett par, alltså en man och en kvinna. Jag kan inte säga det med bestämdhet.

Per-Anders Broqvist:

Sedan återkommer jag också till de tre

observationerna av mannen. Jag vill fråga om det mellan den första och andra observationen hade kommit fram någon annan människa till platsen.

Lisbeth Palme:

Det kan jag inte säga riktigt. Men när jag ser personen vid första observationen är det inte det. Då är ingen nära runt om oss på den sidan bakifrån, varifrån jag hörde skottet, utan den person som kom längre bortifrån.

Nu vet vi att skottet var så nära. Men han fortsatte att gå och närma sig oss även sedan skottet fallit. Och sedan vet jag inte vart han tagit vägen.

Per-Anders Broqvist:

Om man ser på momentet mellan observation 2 och 3 ...

Lisbeth Palme:

Då hade det samlats folk, tror jag.

Per-Anders Broqvist:

Kan du säga hur många?

Lisbeth Palme:

Nej, det kan jag inte göra. Jag kan inte säga det med bestämdhet. Men det är genom de här överensstämmelserna ... fick observationen en viss klarhet ... eftersom jag bedömde att det var samma person. Det hängde samman som en sorts helhet.

Per-Anders Broqvist:

Jag kommer också till konfrontationen den 14 december och frågar om du den dagen hade läst kvällstidningarna, Expressen eller Aftonbladet.

Lisbeth Palme:

Jag köper ju inte kvällstidningar.

Per-Anders Broqvist:

Hade du läst ...

Lisbeth Palme:

Det är möjligt att jag kan ha passerat någon löpsedel. Det kan jag inte utesluta.

Per-Anders Broqvist:

Den videokonfrontation som sedan ägde rum, skedde den under förhållanden, omständigheter, som var tillfredsställande för att du skulle kunna fullgöra uppgiften?

Lisbeth Palme:

Ja, jag tyckte det. Men jag fick be åklagarna att sitta bakom mig för att jag skulle kunna koncentrera mig ordentligt. Jag förklarade varför jag ville det. Jag tror att det är svårt kanske för den som yrkesmässigt möter många olika brott och problem att förstå hur viktigt det är.

Per-Anders Broqvist:

I vilket skede frågade du om grunderna för frihetsberövandet? Var det före, under eller

efter visningen?

Lisbeth Palme:

Inte under visningen i varje fall.

Per-Anders Broqvist:

Det kunde ha varit före?

Lisbeth Palme:

I och med att man har ett gripande visste jag ... men det är klart att ... när jag igenkände vederbörande ville jag veta ... och det ville de inte uttala sig om mera än att det var ett gripande på de grunder som ni använder. De ville ju inte diskutera om jag hade rätt.

Per-Anders Broqvist:

Det låter som om diskussionen ägde rum efter visningen.

Lisbeth Palme:

De ville inte i det skedet diskutera det heller.

Per-Anders Broqvist:

Minns du om det var någon diskussion före visningen?

Lisbeth Palme:

För att göra en videokonfrontation måste det ha varit ett gripande. Det är helt riktigt, eller hur? Man sätter ju inte ihop en videokonfrontation utan att man har en misstänkt på goda grunder.

Per-Anders Broqvist:

Jag undrar om du ställde frågan till åklagarna före.

Lisbeth Palme:

Det visste jag före, att det måste vara på det sättet. Det är ju själva ABC.

Birgitta Blom:

Betyder det att du menar att frågan måste ha kommit efteråt?

Lisbeth Palme:

Just det. Mina frågor kom efteråt. Men jag visste att i och med att man har ett gripande, eller gör ett gripande ... det visste jag ju ... jag igenkände vederbörande och blev klart oroad och började ställa frågor.

Birgitta Blom:

Någon fler som har frågor?

Olof Bremberg:

I samband med konfrontationen sade du alldeles efteråt att det syns vem som var alkoholist. Kan du beskriva vad du såg?

Lisbeth Palme:

Dess värre är jag observant. Jag såg att vederbörande hade alkoholproblem. Det är möjligt att andra i gruppen hade det också. Det vet inte jag.

Olof Bremberg:

Men vad var det som du lade märke till i just det sammanhanget?

Lisbeth Palme:

Ansiktsfärgen och allt.

Olof Bremberg:

Hade du redan innan fått reda på om det var en person med alkoholproblem?

Lisbeth Palme:

Jag vet inte. Någon har någon gång nämnt att någon hade alkoholproblem. Men jag vet inte om det var i samband med de tre som de hade intresse för tidigare under utredningen under hösten, då jag frågade om det fanns några framgångar i spaningsarbetet.

Olof Bremberg:

Det kan inte ha varit så att du medvetet letade efter en person som ...

Lisbeth Palme:

Nej. Det var nog tvärtom. Nej, jag igenkände personen. Det var väldigt obehagligt. Det var mycket svårt. Jag värjde mig.

Birgitta Blom:

Advokat Liljeros har ytterligare frågor.

Arne Liljeros:

Jag återkommer till frågan om hur mycket, fru Palme, som ni fick se av videotejpen vid

sista tillfället den 26 januari. Det var bara nummer 8?

Lisbeth Palme:

Jag ansåg att ingen av de andra var intressant när jag tänkt igenom det hela.

Arne Liljeros:

Bara nummer 8, och dessutom nummer 8 på fryst bild?

Lisbeth Palme:

Mm.

Arne Liljeros:

Det står antecknat så nämligen.

Lisbeth Palme:

Mm.

Arne Liljeros:

För all säkerhets skull vill jag fråga: Ni sade även vid det här förhöret ville ni ha så ostörda förhållanden som möjligt. Då har ni uppenbarligen sagt att jag inte skulle få vara närvarande. Det står antecknat så, förhöret börjar på s. 36.

"På särskilda frågor från förhørsledaren uppgav Lisbeth Palme att hon inte ville att förhöret skulle tas upp på band och inte heller att advokaten Arne Liljeros skulle vara närvarande vid förhöret." Det måste vara så. Det måste vara en konkret uppgift från

er, inte sant?

Lisbeth Palme:

Ja.

Arne Liljeros:

Det är så.

Lisbeth Palme:

Min fråga till åklagarna var att jag ville ha kretsen så liten som det bara var möjligt. Då blev det så. Då var det lagligen möjligt att utesluta herr Liljeros.

Arne Liljeros:

Slutligen. Vid tillfället för skottet, ni måste ha blivit chockad, fru Palme, inte sant? Er man segnar ner. Ni får själv en skada. Det gör ont.

Birgitta Blom:

Hade advokaten en fråga?

Arne Liljeros:

Ja, blev ni inte chockad?

Lisbeth Palme:

Jag blev mycket observant och bestämde mig för att söka hjälp.

Arne Liljeros:

Jo, men samtidigt ...

Förhör med fru Lisbeth Palme

Lisbeth Palme:

Det är en chockeffekt. Jag tror att det är en sådan förhöjd kapacitet man får vid ett sådant tillfälle.

Arne Liljeros:

Det hördes en del vittnen som beskriver er som flaxig och virrig. Tycker ni att de uppgifterna stämmer?

Lisbeth Palme:

Jag vill påtala för herr Liljeros att det var jag som på sjukhuset senare såg till att de blev sammankallade - statsministern, finansministern, statssekreteraren och pressekreteraren.

Arne Liljeros:

Jo, men på själva brottsplatsen omedelbart efter skottet har jag fått uppgifter om att ni var flaxig och virrig. Kan det stämma?

Lisbeth Palme:

Vem sade det?

Arne Liljeros:

Vissa vittnen i tingsrätten sade det.

Lisbeth Palme:

Ja, det står för dem.

Arne Liljeros:

Men er egen uppfattning? Det är naturligtvis inte lätt att beskriva sig själv. Men att ni

blev upprörd måste väl vara alldeles klart.

Lisbeth Palme:

Javisst, men mycket observant, herr Liljeros.

Arne Liljeros:

Ja, ni har sagt det.

Lisbeth Palme:

Vi säger samma saker hela tiden.

Birgitta Blom:

Har åklagarna en fråga?

Då är förhöret slut.

Anders Helin:

En fråga har jag. Jag går tillbaka till den 14 december igen. I vilket skede är det när du får se konfrontationsvideon? Det börjar med att kameran panorerar över tolv män som står ställda längs en vägg. I vilket skede känner du igen nummer 8? Är det första gången du ser honom eller är det senare under visningen?

Lisbeth Palme:

Jag kan inte riktigt säga det. Jag tror att det är ganska omedelbart faktiskt.

Anders Helin:

Ja, tack.

Birgitta Blom:

Då är förhöret avslutat.

Då tar vi fem minuters paus. Vi kommer alltså att ropa på målet 20 minuter över 12.

(Rätten tar paus kl. 12.12.)

(Målet ropas på kl. 12.20.)

(Christer Pettersson kommer till rättssalen kl. 12.23.)

Birgitta Blom:

Var så god och sitt. Du har hört hela förhöret där uppe nu?

Christer Pettersson:

Ja, det har jag gjort.

Birgitta Blom:

Då återupptas förhöret och åklagaren ställer frågor, var så god.

Anders Helin:

Den man som var nummer 8 på konfrontationsvideon har nu kommit in i salen och satt sig. Han sitter som nummer två från vänster räknat vid bordet framför oss. Är han den person du såg vid Tunnelgatan den här kvällen?

Lisbeth Palme:

Ja.

Anders Helin:
Du är helt säker?

Lisbeth Palme:
Ja.

Birgitta Blom:
Har advokat Liljeros någon fråga?

Arne Liljeros:
Jag måste ställa samma fråga som i tingsrätten. Christer Pettersson förnekar ju bestämt. Nu är rätta tillfället, fru Palme, att säga om det finns någon tveksamhet, om det finns någon ... då måste ni medge det.

Lisbeth Palme:
Det finns ingen tveksamhet.

Arne Liljeros:
I dag är det mer än tre år sedan, betydligt mer än tre år sedan, det här hände. Nu har ni sett videotejpen av de tolv männen. Det är naturligtvis inget märkvärdigt i och för sig att ni pekar ut honom, men ändå ställer jag samma fråga: Finns någon tveksamhet måste ni säga det.

Lisbeth Palme:
Nej, det finns ingen tveksamhet - dess värre.

Arne Liljeros:
Är det så att ni har intalat er att det här mordet på något sätt måste lösas?

Lisbeth Palme:

Det hör inte samman med det.

Arne Liljeros:

Nej, men jag bara ställer frågan.

Lisbeth Palme:

Jag svarar att det hör inte samman med det.

Birgitta Blom:

Några frågor? Då är förhöret avslutat.

Christer Pettersson:

Jag skulle vilja säga ...

Birgitta Blom:

Du får ställa frågor men inte göra några deklARATIONER.

Christer Pettersson:

Jag skall inleda med en liten deklARATION till fru Palme att den dagen då sanningen uppenbaras så skall det bli en lättnadens dag. Det kommer inte att bli en glädjens dag, för Olof Palme är död. Men det kommer att bli en lättnadens dag.

Birgitta Blom:

Hade du någon fråga?

Christer Pettersson:

Ja, jag kan ju fatta mig kort. Jag vill bara säga det ... Jag vill bara fråga: Varför skulle jag mörda din man, de svagas och förtrycktas vän, tror du?

(Tystnad.)

Birgitta Blom:

Ja, det blir inget svar på den frågan.

Christer Pettersson:

Nej. Då har jag bara en bön, för att fälls jag för det här som du lägger mig till last, kan jag räkna med bortåt tio år, med min kännedom om hur det går till och kommer att gå till i det här fallet, innan jag kan påräkna en första permission, det är i storleksordningen bortåt 90 000 timmar. Så jag skulle bara vilja be dig att här och nu under tio sekunders tid se Birgitta Blom i ögonen och säga att det var jag som mördade din man.

(Lisbeth Palme ser Birgitta Blom i ögonen och nickar.)

Birgitta Blom:

Du nickar, Lisbeth.

Lisbeth Palme:

H ~~mm~~ (nickar)

Birgitta Blom:

Du har ingen ytterligare fråga?

Christer Pettersson:

Nej.

Birgitta Blom:

Då är förhöret avslutat.

Har du Lisbeth Palme några anspråk på
ersättning för att du har kommit hit i dag?

(Lisbeth Palme skakar på huvudet.)

Icke.

Då är förhandlingen slut för förmiddagen.
Vi återupptar den kl. 14 i eftermiddag.

(Förhandlingen avslutades kl. 12.28.)

Stockholm den 21 september 1989

Agneta Bernström

Karin Ekdahl-Söderlund